

REVELESEN

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Jon toupareva tuukepa kepa-ia vo Patmos Toko-ia uva voa rigato purareva. Uva 95 o 96 yia puteva Jisas vo kavauaro isivaaro iava. Uva vo vuuta-a eva oa-ia Rom gavman vuri pitupituro rutu oisoa purapareve Kristen irara opesi pie ovoipaoro. Eva-a oa iava Jon goru reo vatereva voeapa oiso ra tuuvu vovouvira rutu toupaive uriri asavira. Ari ita, viapau oiso rera vo reoroaro rutu-a vara varao. Viapau. Ari Jisas raga ita vo reoro vatereva Jon-pa aue-ia areo uusi. Oa vaisipaiseira popotepa irara vo reoaro-ia oiso, Revelesen.

Uva oreorovu oureva ita varao oara-ia reoreoaepa profet irara voeao-ia, Esikiel, Danyel, ora Sekaraia. Varao oara epao vo vukuo-ia oara poupa pirovere. Ari oaravu karekeperea vo osa vorerovere Oirato Oviitoaaro Jisas. Uvare Jisas-a ro ira oearovu rerava keripa irara opesi pie ovoireverea, ora vao Seten vo goruaro tapo. Osa iava uvuipavie vigei oirao pie vovou irara ra goruvira toupape rerare tuepaoro Jisas.

1. Aviavi pie reoro vo pasio iava, 1:1-8.
2. Tavitaviara varao voeaopa erao vatara (7) sios oara epao erao vatara uruiro-ia, 1:9-3:22.
3. Varao iava oara karekeperea vo utupaua oara kekereva Jon aue-ia areo uusi, 4:1-22:5.
 - a. Vuurapa vaisi puraiverea Pautoa-ia vo vuvuiua-ia, 4:1-11.
 - b. Vuku viko karureverea Sipsip Kakae, 5:1-14.

- c. Erao vatara tuukeara kekereva areo uusi-ia, 6:1-8:6.
- d. Erao vatara utave iava vo reoro, 8:7-11:19.
- e. Erao vatara karero pisa karero rutu, 12:1-14:20.
- f. Erao vatara orekerovu vuriara rutu iava varao Pauto vo kasipuroaro, 15:1-16:21.
- g. Voeao Babilon oea voea vo voriaro vuri vori ouiverea, 17:1-19:10.
- h. Vaiterei kove ovoisiverea vavaraito vaio ora profetato riro kuuvuto, 19:11-21.
- i. Seten iava vo reoro vo osa rera tuukeiverea, 20:1-3.
- j. Krais turarovira toupareverea reipaoro katai tuku ivaro (1,000 yia) sovara-ia, 20:4-6.
- k. Vorevira Seten karuiverea, 20:7-10.
- l. Oira rovirieipa voki iava vao rei voki rutu, 20:11-15.
- m. Airepaua vuvuiua vouao ora airepa rasi, 21:1-8.
- n. Airepa urui Jerusalem urui iava, 21:9-22:5.
- 4. Ovoiopa reoro vo vukuo iava, ora vo osa Krais oiso puraroepa, Oiraopavira rutu, ikau-vira urioravere taru, 22:6-21.

1 Vo reo tuariri rutu oisoa kareke asavira rutu toupaive. Oa iava Pauto Jisas Krais-pa poeravira rutu vo reo kareke rovoreva vaore, oiso ra ora rera voearropa kovopa irara vo reo roroiovira kareke piereve. Orekerovu rutu iava vo reo varao oarapa tutuu piepai ra karekepape. Uva varaa varao oara iava Krais ragai soporereva, ragai rerapa kovopato tarai pieoro. Vao-ia osa ragai

◊ **1:1:** Jo 12:49; Re 22:16

iare iravu purapurapato ensel arureva ragaipa vo reo vatepasa.

² Uva ragai-a vao Jon ragoa vara rutu varao kekeava. Oa iava roroiovira rutu siposipopaa Pauto vo tavitaviaro iava, ora vo reo vao Jisas Krais vo reoaro oa oiraopavira karekereva.

³ Uva voeao oea ora voea gisipoara oaive iava vo reo vieipaiverea Pauto vo reoaro vo vukuo iava, oea roruiverea rara. Ora voeao oea vo reo uvupaiverea ra vo reo sirova utupaave, oearoa tapo roruiverea. Oea rutu evoea uvuipaai ra vo reo sirova utupaave rutu. Eake iava? Uvare vuuta-a vao oapa tutuuvoi ra karekepe. Ovuutia vara rutu karekepere varao oarare taviroiva Jisas, vo reo rigatoavora vo vukuo-ia.

Vo Toupai Vo Reo Iava Vao Oa Rigatoreva Jon Erao Vatarapa (7) Gururo

⁴ Ragai-a vao Jon ragoa vo reo rigatopaavoi visiipa erao vatara (7) lotupa gururo. Visiigoa evoa toupataveira Esia Provins-ia. Ari ita, Pauto toupareveira oiso osa raga tuariri rutu oisoa toupareve. Osa raga-a ita eisi osa utupavira urioroverea. Ira raga uvuiparoi ra visii rutupa kave vovou rutu vatereve ora gavaure vovou. Ora erao vatara tapo aue uraura irara voeao oea paupa vao Pauto vaaro ruvara—ia toupaiveira, oea uvuipaai ra kave vovou vateive ora gavaure vovou visiipa.

⁵ Ari ita, ro Jisas Krais torevokovira Pauto vo reoroaro rutu Vatepato. Eera-a avaiota rutu

[◊] **1:3:** 1 Te 5:27; Re 22:6-7; Lu 11:28 [◊] **1:4:** Jo 1:1; Eks 3:14

[◊] **1:5:** Re 3:14; Sam 89:27; Pro 14:5

Oviito. Ira vorevira toreroepa kopii tapi iava. Reitoa rutu-a turaro voea rutupa king irara vo rasio-ia tou irara. Ira tapo ita uvuiparoi ra kave vovou vatepareve visiipa.

Eera ira vigeipa siraoparoveira. Oa vituaro iava vigei iava vuriara oavi verareva ora rera iava revasiva-ia.

⁶ Ira oiso vigei piereva ra oiso karekevio, Vigei-a rera vaaro sara, pris irara Pautoa-pa kovopa irara eera rera Aitetoaaro. Ira Jisas Krais kerariava ora gorua toupareveira vao vokiara rutu iarepa. Ovoieia.

⁷ [✡] Vurata! Ira-a eera rukuta vuutaaro-ia uriosa aueparoi. Oa iava oirara rutu ora voea osireiaro-ia rera kekeiverea. Ora voeao oea rera togaiva, oea tapo rera kekeiverea rara. Osa-a eisi osa iava oirara rutu vo osararovu rutu iava vo rasio-ia rirovira rutu rera-ia rugorugoopaoro gaupaiverea. Oiraopavira ita. Osa eisi vara rutu evara taru karekeperea. Ovoiei.

⁸ [✡] Uva Turaro Pauto oiso puraroepa, “*Ragai-a orekerovu rutu vituaro. Ora ragai-a orekerovu rutu opesiaro.*” Ira raga ita eera Pauto, ira vo vokio touparevoi oiso osa raga ita tuariri rutu oisoa toupareve. Uva oisi raga ita eisi osa utupaua urioroverea. Uvare rera raga-a goruara rutu vituaro.

Jon Oirato Oviitoaaro Ro Ropoto Kekereva

⁹ Ragai-a Jon visii araokotoaaro. Uva ita, vigei rutu-a Jisas voeaaro. Uvare visii tapo ora tavosipaoro upiara vo vavataaro oupaaveira. Ora vo osa Pauto vo tokiaro-ia toupaaveira visii

[✡] **1:7:** Sek 12:10 [✡] **1:8:** Ais 9:6-7; Re 21:6

tapo, osa iava vigei rutu tuvu u vovouvira rutu torepavioveira siraoa oupaoro. Ari ita, ragai oisoa Pauto vo reoaro iava sipo si popaa ora varao iava oiraopara oara kareke piereva Jisas. Osaa eisi osa iava ragai siguivora vo toko-ia ragai tovosa oa vaisipaiseira oiso, Patmos Toko.

10 Vo Turaro vo vokiaro-ia Tugoropato Uraurato ragai iava sopaua-ia ora karekeroepa rutu. Uva ora ragai isivaaro-ia ogurukovu riroa rutu uvuvorao oiso rorovira osa utave.

11 Oreoa vao oiso puraerao, “*Auero rutu kekepariveira oara rutu-ia uvuipauei ra vara rigatori vukua-ia. Oire ra vo vuku sipori evoeapa erao vatara gururo oiso, evo Sios Efesas-ia oa toupaiveira, ora varaopa oara Smena-ia toupaiveira, ora Pegamam-ia, ora Taiataira-ia, ora Sadis-ia, ora Filadelfia-ia, ora Leodisia-ia.*”

12 ☩ Oire uva ora poreraerao rera kekesa ro ira ragai tavitaviparevorao. Uva ora pore ovoiraiva, erao vatara (7) aue vuravu kekeavorao oara puraiva aue iava gol.

13 ☩ Uva iravu kekeavorao osa vara vuruvuruaro-ia varao vuravuara touparevorao. Irapa oiso paerao Oirato Oviitoaaro Ro Ropoto. Ira riro kaekaetao-ia kuvupato kuvupaoro rera rutu tavuruparevorao kokotoarei rutu ia rekasisaoro. Ora gol iro-ia takipa iro takiparoerao ora rera kopukopuaro rutu-ia vo iro tavurupaoro.

14 Uva rera kukuearo-ia orui popoteparoerao rutu oiso osa sipsip oruaro. Uva oiso tapo

◊ **1:12:** Eks 25:27; Sek 4:2 ◊ **1:13:** Esi 1:26; Dan 7:9-13, 10:5-6

popoteparoerao osa popotepava rutu rukuta. Ora osireitoarei aiterea rera iava aroropavira roropasivorao oiso rutu osa tuituia vuvuaro.

¹⁵ Kokotoarei tapo rera iava sisikorevira rutu roropavirorao oiso osa bras kasi roropaineira tuituia-ia, ra utupavira va tuiaine va rekorekooro. Ora rera tapo iava okoe uvuavorao iria rera iava rirovira pokoo viro oiso osa riroa uuko sirisiri oa pokopi.

¹⁶ Uva erao vatara-ia aaviiko pituparevorao oirapapa vavae iava, ora toorio ira-ia varei avuavuarei toupaiveira. Ira avuparevorao pitupa iava ora rera iava gisipo-ia. Ovusa rera iava tapo puaua roro iraopavirorao oiso osa ravireo goruvira roro iraopareveira.

¹⁷ [☆] Uva rera kekeoro koveraerao rera kokotoaro ruvara-ia. Uva ragaipa oiso paerao rutu kopiito. Oa iava ragai-ia ora rera iava oirapapa vavae tovooro oiso puraroerao, “*Opeita uriripau. Ragai-a irapatoa rutu. Ora ragai-a ovoikutoa rutu.*

¹⁸ [☆] Ragai-a vao toootovira toupaan ragoa tuariri kopiiraera. Ari ita, ragai kekerivoi ovusa vo tootoo-ia toupaavoi Opesi Asa Tootoo, ragoa gorua rutuva toupaavoi vao kopiia vo goruaro vituaro. Osa iava uvuiparai voea tore piepasa vova kopiia iava, ora oearovu tovopasa vo ovoiei kopii-ia.

¹⁹ Osa-a eisi osa iavirava vo reo rigatori vara rutu iava varao oara kekerivoi vo vokio iava vara, ora varao tapo oara karekepaperea voari utupaua.

[☆] **1:17:** Esi 1:28; Dan 8:18, 10:10 [☆] **1:18:** Lu 16:19-31

20 Aue erao vatara aaviikoara kekerivo ovusa ragai iava oirapapa vavae-ia toupaivo, ora varao erao vatara aue vuravu golara. Oara evara oiso toupaivoi, Reo ruu. Oara porearo vituaro oiso toupaivoi. Vao-ia erao vatara aue aaviikoara oara oiso toupai, Evoea purapurapa irara ensel erao vatara Siosro voeaaro. Ora varao vuravuara erao vatara, oara oisi raga ita toupaivoi oiso, Erao vatara aue Siosara.

2

Jisas Jon Tavireva Efesas-pa Irara Iava

1 “Reoara rigatori enseltoa iare, ro ira Efesasia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai erao (7) vatara-ia aaviiko pitupaaeveira ora ragai iava oirapapa vavae iava. Ora erao vatara vuruvuruaro-ia aue vuravuara golara vokapaaveira viipa vo reo vao sipopasa.

2 [✡] “Ragai vii-ia taraiparai vo vovouro rutu iavirava oara purapariveira ora vii vaaro tapo kasivari kovo. Uva taraiparai oiso, Goruvira rutu torepauwei raverave asavira vuri irarapa reaspaooro rutu. Voeao oea oiso vii tavipaivora, Igei tapo-a aposel irara. Vo osa viapau. Vo uvare voea vo reoroaro tapo rovirieirivora. Oa iava voea vo pitupituroaro iava taraia ourivora oiso, Voea-riro kuuvu irara raga.

3 [✡] Uvare voea-a evoea oea vii kekeivora vo osa ragai vaisiaro-ia pituparivora. Oa iava vii vuri pieivora. Ari goruvira rutu torepauveira vo siraao vavataaro kaepaoro. Uva viapau oiso

[✡] **2:2:** 1 Jo 4:1-6; 2 Ko 11:13 [✡] **2:3:** Hi 12:1-3; Ga 6:7-9

reasiuera tuuvuvira rutu kovo arapa. Oiso osa vii-ia taraiparai.

⁴ Ari ita, oavivu oa iava vii tavipaavoi. Voari tuariri osa airepavira rutu oisoa oirao piepari, ovuuta-a eva oa-ia oisoa ragai kavikopari rutu. Ari vo vokio, viapau.

⁵ Voari tuariri uva oisoa vearo vovou rutu purapari. Uva ita, va arova koveuerao. Uva oisi-a eisi osa iava oiso vovouparai ra vorevira ora rugoo pieu vo vovoure eva oa oisoa pura rovopari voari tuariri. Oire uva uvuipaei ra sopaua poreri, ra vo vovou eva purari oa oisoa purapari voari rovovira rutu. Ari vosa viapau ora vii iava sopaua poreri, oire uva voa-a evoa uva urioravere vii arova vuravu verasa vova oira vo tavukiaro iava.

⁶ Ari ita, touvira vo vovou eva vii-ia toupaivoi, vo uvare keripauveira Nikolas-pa irara vo vovouaro. Uya ragai tapo ita voea vo vovouaro-pa oisi reasi iraoparaveira.

⁷ [☆] “*Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira upoava ora keevoisiro, eera-a irapa uvuiparai ra vagagaavora, aio ouro vo evaova iava Tootoo Vatepa Ova. Oeva eva Pauto vo kovoaro-ia toupaiveira.*

Jisas Jon Tavireva Smena-pa Irara Iava

⁸ [☆] “*Reoara vai rigatori enseltoa iare, ro ira Smena-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Irapatoa rutu ora ragai-a*

[☆] **2:7:** Mt 11:15; Re 3:6, 13; Jen 2:9, 3:22-24 [☆] **2:8:** Re 1:11, 17-18

Ovoiokuto rutu. Ragoa tuariri kopiiraepa. Uva vaviopavira tootoovira toupaavoi. Oa iava vo reo sipoavoi vii iare.

9 ☲ “Taraiparai vii vo siraoroaro-ia ora upiara varao oara vii-ia karekepapeira. Osa iava vii-ia taraiaparai oiso, Apotavira rutu touparivoi varaopa vo rasio iava. Vo osa vo vuvuiua-ia uva vii varaaro rutuei oara toupaivoi. Ora vao-ia osa taraiaparai vo reo-ia oa-ia oearovu vii tovipaoro oiso purapaaveira, Igei-a Jiu iava voea. Ari ita, osa viapau oiso Jiu iava voea-a. Viapau. Easi, Seten voeaaro evoea.

10 ☲ Utupauavi upiara ourivere. Uva viapau oiso uvuipau ra uriripau vapa eva. Uvuri! Seten visii iava oearoi tuukerevere rara oeai-ia kokarapasa. Oire ra upia oupaive oearoi katai tau [10] rutu-ia aue vokiara. Uva uvui iraopau ra goruvira rutu oirao piea-ia pitupari vo vuutari rutu-ia tugurasa uva kopiuverea. Osa iava vii vateaverea voria vao Tootoo Ovoi rutu.

11 “Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira uptoava ora keevoisiro, osa iava eraopa kopii viapau uvuipai ra rera vuri pieve. Viapau rutu.

Jisas Jon Tavireva Pegamam-pa Irara Iava

12 “Reoara vai rigatori enseltoa iare, ro ira Pegamam-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Riro kaekaetoa-ia toorio pitupaavoi

✡ 2:9: Je 2:5; Re 3:9 ✡ 2:10: Dan 1:12, 12:3

riro avuavuto. Ira-ia varei avuavuarei toupai. Oa iava vii iare vo reo sipoavoi.

13 “*Ragai taraiparai vii vo uruiaro-ia ouruia-ia Seten turarovira rutu touparevoi. Ari ita, vo osa goruvira rutu ragai vaisiaro-ia pitupariveira ora ragai oirao piepariveira tapo. Uva viapau vo oirao pie eva kavurivora. Ari ita, tuariri ro-ia Antipas eera ragai iava saposipato visii tapo oisoa toupaoro vearovira rutu ragai gisipoaro oisoa sirova utuparo. Oa iava rera upoiva visii vuutaaro-ia vo urui-ia eva oa-ia Seten toupareveira. Uva vo vuuta-a eva oa-ia tapo viapau oisoa ragai vaisiaro vataupata.*

14 ✝ *Ari ita, ragai oreorovuva toupaa viire. Uvare oearovuei vii voeaaro vo Pegamam oea goruvira rutu Belam vo vovouaro-ia pitupaiveira. Vo vovouo-ia Belam vaaro oiso-ia, Voari tuariri uva Belak tarai piererva vo vovouo iava oirara keakeapa voea Isrel. Oa-ia voea kove piererva vuri vovou iare. Oire uva Belak vo saposipoaro iavirava Isrel-pa irara oisoa vuri vovouro purapaive vo osa tauopa varuerero aiopaive, varao oara oisoa tauopaive kuuvu irarapa pau irara. Ora vo osa vao tapo otopa pitupitu oisoa purapaive.*

15 *Eisi ita osa raga oearovu epao vii ruvara-ia voeao oea goruvira rutu oearovu vo saposiporoaro varao vuri saposiporo sirova utupaaveira voearo Nikolas iavapa irara.*

16 *Osa-a eisi osa iavirava ora vii iava sopaua pore iraori. Ari vosa viapau oisi eisi pieri, uva tutuu piepai ra vii iare uriora voea tapo evoea*

✝ **2:14:** Nam 24:14-25

ora uposa rera-ia ro toorio ira ragai gisipoaro-ia touparevoi.

¹⁷ ✝ “Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi. Oiso-ia vosa ro ira upoava ora keevoisiro, uva rera-a eera irapa aioara vai vateaverea vuvuiua iava varao oara vatauvira toupaivoi. Ora irapa tapo eera popotepava aveke vateaverea, iria-ia airepa vaisi rigatoavere. Vo vaisio oa-ia viapau irai uvuiparoi ra tarairo. Ari ro raga ira oira eira aveke oureve, ira raga taraiparoverea.

Jisas Jon Tavireva Taiataira-pa Irara Iava

¹⁸ “Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Taiataira-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavrava oiso-ia. Ragai-a Pauto Oviitoaaro ragoa iava osireito oiso toupareveira osa aroropa tuituia. Oa goruvira rutu roropaoro vuvupai. Ora ragoa iava kokotoa oiso rutu sisikorepaiveira osa bras. Ragoa vo reo sipoavoi vii iare.

¹⁹ “Ragai vii-ia taraiparaveira rutu vo vovouro rutu-ia oara purapariveira. Taraiparai vii-ia viigoa oirarapa siraopauveira ragai oirao piepaoro. Ora vo osa okovorovu rutu purapariveira oirara tauvapaoro. Taraiparai vo uvare goruvira rutu torepauveira otavakarovuva ora keevoisipaoro varao oara vii-ia karekepapeira. Ora oiso taraiparai ovovourovu rutu varari oara oisoa pura rovopari vearopara. Oire uva vo utupavira pute pievira rutu okovorovu ita aia vearo pievira puraparivorao.

✝ **2:17:** Jo 6:49-50; Ais 62:2

20 ✝ Ari ita, ragai-a vao oreovuva viire, uvare o eaka ragapariveira riakova Jesebel iria vii tapo toupaeveira. Eira iria oiso purapaoveira, Ragai-a profetava, ovusa ragai voeaaro kovopa irara tarai piepaeveira otopa pitupituro sirova utupasa, ora tauopara varuara aiopasa varao oara tauopaiveira kuuvu irarapa pau irara. Uva vo vovouroa evara oara-ia voea *keakeapaeveira*.

21 Oiso ruipaparai oirapa ra ora oira iava sopaua poreeve. Eisi osa iava oira aate piepaaveira, oisore ra ovuutaro-ia tou rovoeve. Ari ita, osa viapau ora oira iava sopaua porepaeveira, oisore ra oisi iavirava otopa pitupiturore oira varaaro eakaeve.

22 Oire uvuri! Ragai riroa siitoka ora upia vateavere oirapa eira. Ora evoea oea oirava vo pitupituro otopara purapaineira, vosa oisi iavirava viapau ora voea iava sopaura oaive porepaive vo pitupiture eva isivapasa, osa iavirava riroa siitoka voeapa vatepaavere taru.

23 ✝ Ora oira ovii iraraaro tapo kopii pie ovoavere. Osa iava eisi lotupa gururo rutu uvuipaai ra taraiave oiso, Ragai vearovira rutu rugorugooara rovirieipaaveira ora oirara rutu iava sopaura. Osa iavirava vara voriaro visiipa katakataivira kare pieaverea visii vo vovouroarova uvvivira varao oara purapataveira.

24 ✝ “Uva vaviopavira visii tavipaavoi, Oearovu visiigoa evoa Taiataira-ia toupataveira visiigoa viapau oiso vo sipoisipo sirova utupataveira vao vuria rutu. Ora viapau oiso vo vovou iava

✉ **2:20:** 1 Kin 16:31-32, 21:25; 2 Kin 9:7 ✝ **2:23:** Jer 11:20, 17:9-10

✉ **2:24:** Ap 15:28

vao-ia taraia vai outava oa vaisipaiveira oiso, Seten vaaro vatau reo rutu vituaro. Uva ragai oiso visii tavipaavoi, Viapau oiso visiipa ovavatai vateaverea ita.

²⁵ [✡] Ari ita, ovovourovu rutu veiaropara oara purapataveira, evara oara goruvira rutu pura iraopatavere vo rekasisa ovuuta-ia voreraverea.

²⁶ Ari ita, vosa ro ira upoava ora keevoisi iraoro, eera ita ira ragai vo vovouaro rutu sirova utuparoi vo rekasisa uva rera vo vuutaaro ope-siperea. Osa iavirava eisi ragai rera rei vaisi pieaverea, ra oirara rutupa reiparo.

²⁷ Uva aintoa-ia tooro pitureve oirara tokipasa rerava. Oiso rutu osa ro ira pitokava ragioro oira garepa visivi kakiakireve. Vo kovo rerapa vateavere oa vaeapai vo kovova Aite ragaipa oa vatereva oirara rutu tokipaoro voeapa reipasa.

²⁸ Ora tapo vo osa rerapa aviva vateaverea aaviiko.

²⁹ Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra veiarovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.

3

Jisas Jon Tavireva Sadis-pa Irara Iava

¹ “Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Sadisia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai erao vatarava (7) toupaavoi tugoropa urauraro Pauto voeaaro. Ora varao-ia tapo erao vatara (7) aue aaviiko pitupaavoi. Ragoa ita vo reo sipoavoi vii iare.

[✡] **2:25:** Ap 1:11

"Uva taraiparai vo vovouro-ia oara purapariveira. Oiso purapaaveira oearovu viire, Vo guruo lotupa irara tootoovira toupaiveira. Vo osa viapau, uvare kopiiuepa.

² Erao iraou uusia kavuoro. Vii vo vovouroaro rutu epao touvira raga oara kopiisa auepai. Evara oara vorevira goru pie iraori. Eake iava? Uvare vo vovouro rutu oara oisoa purapari, viapau oiso oai kekepaavoi torevokoa vai ragai reraaro Pauto osireiaro-ia.

³ \diamond Tuariri vao uvuoro Vearo Siposipo va ouriva. Oire vorevira vare rugoo iraou! Ra oisi iavirava va vearovira rutu tokiri ora vii iava sopaua pore-oro. Vosa viapau uusia kavuoro toreu, oire uva oisi-a eisi osa iava vii iare karera virovere oiso rutu osa kavirupato. Ovusa viapau taraiu vo vuutao-ia oa-ia vii iare poura viro.

⁴ \diamond Ari oearovuei vii iava oea Sadis-ia touvira toupai. Oea viapau oiso ora voea varaar varoara vuivuipaive vuri pitupituro vai-ia. Oea-a evoea oea popotepara-ia varoara tuuoro ragai tapo vokapaiverea oea vaova uvuipaai.

⁵ Ari ita, vosa ro ira upoava ora keevoisiro, uva rera-a eera ira tuuaverea rara popotepa-ia varoa. Ora ira tapo vaisiaro viapau oiso veraaverea vukua iava vari Tootoopa. Viapau. Ari ira vaisiaro kosi pieaverea Aite oaa puaaro-ia ora enselpa irara puaaro-ia voeari Pauto voearo.

⁶ *"Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.*

\diamond **3:3:** 1 Te 5:2, 6; 2 Pi 3:10 \diamond **3:4:** Ap 1:15; Ju 23; Re 6:11, 7:9, 13

Jisas Jon Tavireva Filadelfia-pa Irara Iava

7 ⋆ “Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Filadelfia-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Tugoropatoa Rutu ora ragai-a Oiraopa Vovou Rutu Vituaro. Ragoa kii-ia pitupaavoi Devit oiraaro ro ira oisoa turaroparo tuariri. Vosa rataoa karua, ra irai viapau uvuipa ra vorevira va tupareve. Ora vosa vo ratao tupaa, ra viapau oiso irai raga vo ratao ita karureve. Uva ragai raga ita vo reo vii iare sipopaavoi.

8 ⋆ “Ovovourovu rutu-ia taraiparai oara purapariveira. Oire vurari! Ratao-a vao viipa karuavoi. Uva viapau irai uvuiparoi ita ra va tupareve. Taraiparai vii-ia gareaviei gorua touvira toupaivoi. Ari ita, ragai vo reoaro sirova utupauveira. Osa iavirava viapau oiso ragai vaisiaro taeapariveira.

9 ⋆ Taraipauveira voearo-ia voeao iava Seten voearo oea oiso purapaaveira, Igei-a Jiu iava voea. Oea ita-a evoea riro kuuvu irara. Oire uvuri! Oea-a evoea oiso pieaverea, ra rekusa urioave vii kokotoaro ruvara-ia. Ra oisi iavirava taraiave oiso, Ragai vii kavikopaaveira rutu.

10 ⋆ Viit ita viigoa ragai vo reoaro sirova utupauveira. Oa iava goruvira rutu torepauveira tavakaara rutu-ia varao oara vii-ia karekepepeira. Eisi osa iavirava uvuiparai ra vii virivarria vaopa kokara oa karekepe oirara rutu-ia kokarasa. Ra oisi iavirava viapau oiso vii-ia karekepe vii vuri piesa.

⋆ 3:7: Ais 22:22 ⋆ 3:8: Jen 3:1 ⋆ 3:9: Ais 49:23, 43:4 ⋆ 3:10:
1 Ko 10:12-13

11 Ari ita, ragai vii iare ikauvira rutu poura virovere. Vao oa-ia pitupari oa-ia eva uvuipauei ra oriruvira va-ia pitu iraopari. Teapi irai vii vo voriaro veraverareve va kaviruoro.

12 [◊] Ari vosa ro ira upoava ora keevoisiro, ira-a eera tore pieavereea oiso rutu osa tuuta vo kepa-ia toupasa Tugoropa Pauto vaaro ro ragai reraaro. Ra viapau oiso vorevira vo kepa kavureve Tugoropa Kepa. Viapau rutu. Ira-ia Pauto vaisiaro rigatoavereea ora riro urui vaisiaro tapo vao ragai reraaro Pauto vo uruiaro. Vo uruio airepa urui riroa Jerusalem, ouruia vuvuiua iava varaperea Pauto ruvara iava. Ora ragai iava vaisia airepa oa tapo rigatoavereea rera-ia.

13 “*Oire vosa ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.*

Jisas Jon Tavireva Leodisia-pa Irara Iava

14 “*Reoara vai rigatori enseltoa iare ro ira Leodisia-ia lotupa irara tokipareveira vo reo iavirava oiso-ia. Ragai-a Oiraopa Reo Rutu Vituaro. Ragoa torevokovira Pauto vo reoroaro rutu kosi piepaaveira. Vokiara rutu-ia oiraopa reo raga kosi piepaaveira, ragai orekerovu rutu vituaro Pauto oara purareva. Ragoa vo reo sipoavoi vii iare.*

15 “*Taraiparai ovovourovu rutu-ia oara purapariveira. Taraiparai vii-ia viigoa viapau oiso toupariveira osa vukusi ovi ragaipa reasipaoro. Ora vo osa viapau oiso toupariveira osa kasirao ovi ragaipa ruipa iraopaooro. Uva oiso ruipaparai*

[◊] **3:12:** Ga 2:9; Re 22:4, 21:2

*ra vukusivira touri, eke kasiraovira touri auepa,
teapi avavaiapau vo rugoorei-ia.*

16 Ari ita, vo osa viapau. Uva gare visivi raga kasirao visivi toupariveira. Viapau oiso ra kasiraopau rutu. Ora viapau oiso ra vukusipau rutu. Osa-a eisi osa iavirava ora ragai gisipoaro iava vii rui iraoavere vii kosi pieoro.

17 [◊] Viigoa oiso purapauveira, Ragai-a riro monito, ragoava riroara rutu epao. Viapau oiso oavu avu vaipa apotaparaveira. Ari ita, osa viapau, uvare vurivira rutu toupari. Viigoapa uvuipaai oirara ra viipa siraopaave, uvare apotavira rutu toupariveira Pauto vo rugooaropa. Ora uvare voosi osireivira toupariveira. Ora gapuvira toupariveira ovusa vii raga viigoa vao-ia viapau taraipauveira.

18 [◊] Eisi osa iava vo rugorugoo vateaavoi viipa. Ragai vaaro gol roroio oa-ia uvuipauei ra va voriri eva gol ragai ruvara-ia, ra oisi iavirava riro moniu. Oa iava uvuipauei ra popotepara varoara voriri ora vii iava varaua rakurakupasa. Ra oisi iavirava viapau oiso oirara uvuipaave ra gapuvira vii kekepaive, ra oisi iava ariipau. Osa iava uvuipauei ra ruvarupara vai marasinara vai voriri ora vii osireiaro-ia oarai tovopasa, ra vuravurari ita.

19 [◊] Ari ita, kasivarivira ragai voeaaro *tore-vokopaaveira* vo osa ora voea vaaro *raga-ia* *vuria voea togapaa*. Eake iava? Uvare voea kaviko *iraopaaveira* rutu. Eisi osa iava uvuipauei ra rugorugoo *iraopau* ora vii vo vovouroarore. Ra

[◊] **3:17:** Hos 12:8; Sek 11:5; 1 Ko 4:8 [◊] **3:18:** Ais 55:1; Mt 13:44

[◊] **3:19:** Pro 3:11; Hi 12:5-8

ora vii iava sopaua pore ovoiri.

²⁰ Kekeri! Rataoa-ia to reparai va totopaoro. Vosa ro ira ragai gisipoaro eveireve ra vo ratao karureve, oire ra oisi iava koatara rera tapo aiosa. Ra rera ita ragai tapo aioreve.

²¹ Ari ita, vosa aa ro avu ro ira upoava ora keevoisiro, irapa eera vagagaavora, ragai tapo pauro paupa-ia ragai vaaro. Eisi osa ita ragai tuariri vo upova ora keevoisiraepa. Oa iava Aite tapo pauraepa rera vaaro-ia reia paupa.

²² “*Ro ira-ia kokito toupareve, ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve Tugoropato Uraurato oreoa-ia lotupa gururore reoreoroi.*”

4

Vuvuiua-ia Tou Irara Pautoa-ia Vuurapa Vaisi Purapaiseira

¹ [◊] Evo reo opesieiva, urusia-ia vuvuiua kekeavorao uva rataoa karuvira touvorao. Ora oreovu gurukoaro tuariri ogurukoa uvu rovoavorao oa ragai tavipaivorao oiso gurukopaoro osa utave. Uva vo vokio oiso purae, “Vore ipau, ra vii kareke piea orekerovu rutu iava varao oara utupaua kareke iraopaperea.”

² [◊] Uva ikauvira raga Tugoropato Uraurato goruvira rutu ragai-ia kareke ovoiroi. Oa iava rera vo goruaro iavirava voa vuvuiua-ia paupa reito vaaro kekeavorao ovusa iravu va-ia pauparoerao.

³ Uva ro ira pauparoerao paupa-ia ira kekeavorao osa roroparevorao sisikorepaoro oiso rutu

[◊] **4:1:** Esi 1:1 [◊] **4:2:** Esi 1:26-28; Dan 7:9

osa aveke o jaspa-va ora revasipava iriavu aveke konilian-va. Uva iravu govugovuto paupa reito vaaro kovokovoparevorao. Uva ragai rera kekeavorao kokovaravira vo osa oiso roroparevoroao osa aveke emeral.

⁴ Uva erao tau vo resura rutu (24) paupara oara reito vaaro paupa kovokovopaivora. Ora erao tau vo resura (24) turaro irara oea vara-ia paupaaerao. Uva voea evoea turaro irara oea popotepara-ia kuvupaaerao. Ora kukuvaiparava toupaivora golara.

⁵ Uva reito vaaro iava paupa varakeoto parakauparevorao. Uva gurukoa karekeerao oa iava varakeoto pokoro virora. Uva paupa ruvara-ia erao vatara (7) ao touro roropaoro toupaivora. Uva vo touro-a evara ao touro uraura irara Pauto voeaaro erao vatara.

⁶ ⁵ Uva voa vo paupa ruvara-ia oavu avu epao oa oiso toupaivora osa rirova avakava. Oa oiso rutu toupaivora osa sisiro roroiova rutu.

Uva okarevu avu vo resura tootoopaoro paupa reito vaaro kovokovopaivora uva torepaaerao. Uva vo resura eva okarea-ia riroara rutu osireiara toupaivora kopukopuara rutu vo kare iava uvui piepaoro ora oisova vo kare isivaaro-ia.

⁷ ⁶ Uva rovopatoa rutu-a ro ira tootoovira toupareveira oiso rera osa laion. Ari eraopatoa-a ro iravu oiso rera osa bulmakau kakae. Uva vo pevapato-a ro iravu oiso puavira touparevorao osa oiratoa iava puaua. Uva vo resurapato-a ro ira oisi touparevorao osa iravu riroto keravo. Ira viara-ia papapareveira.

⁵ **4:6:** Re 15:2; Esi 1:5 ⁶ **4:7:** Esi 1:10, 10:8-22

8 Uva vo resura vao tootoovira toupaiveira, oresura rutu-ia katakataivira katai vatara aue putaera toupaivorao. Ora riroara osireiara oara voea rutu iava varaura rutu-ia uvui pievira toupaivorao ora putaeara reroaro tapo. Uva ravireoura rutu-ia ora vokiararo erapaaveira opesi asavira oiso purapaoro,

“Turaro Pauto ira-ia goruara rutu toupaiveira, eera Tugoropato, eera Tugoropato, eera Tugoropato. Ira tuariri rutu oisoa toupareve. Uva vo vokio tapo toupareveira. Uva uriosa aueparoi.”

9 [✡] Uva vo kare eva Pauto vaaro iava keraria tavitavipaaveira ira pauparoveira reipa paupa-ia tootoovira raga toupaoro vokiara rutu-ia. Oa iava rera vaisiaro-ia vuurapa vaisi purapaiveira. Ora rera-ia vearo vaisi purapaiveira. Uva vuutara rutu-ia vo resura eva tootoovira toupaoro oisi raga piepaiveira eisi.

10 Ovuutaroa-ia voea evoea erao tau vo resura (24) turaro irara rekupaveira rera ruvara-ia ira paupa-ia pauparoi reito vaaro. Uva rerapa vuurapa vaisi purapaiveira ovusa tootoovira raga toupareve vokiara rutu-ia. Uva kukuvaipara golara ora voea varaaro vikipaiveira, ra vo kovepasa avapape paupa ruvara-ia rera vaaro. Uva oiso purapaaveira,

11 “Turaro. Vii-a igei reraaro Pauto. Viigoa uvuipauveira rutu ra oirara rutu vii vaaro iava keraria tavitavipaave vii vaisiaro kae piepaoro, ora vii vo goruaro tapo reroarovi toupaoro. Uvare vii raga orekerovu rutu

[✡] **4:9:** Sam 47:8

purariva ora vii raga vo ruipaaro-ia. Uva vara purarivoiva, karekeepa. Uva vo vokio vara rutu varao toupaiveira.”

5

Jon Oavu Vuku Viko Kekereva Oa Tuukeiva

¹ ✽ Uva Pauto rera vaaro-ia paupa pau-paoro oirapapa vavae iava oavu-ia vuku viko pituparevorao oa kekeavorao. Oa-ia rigatoa toupaivorao sovara-ia ora vova va varaaro-ia. Uva vo viko tuuke-ia erao vataro-ia tep tuukero oara-ia reesiara toupaivorao.

² ✽ Ora iravu purapurapato ensel gorutoa rutu kekeavorao ovusa paupaoro rirovira takatoparoerao oiso akepaoro, “Irouto-a vearoto ira-ia reesia toupaivoi oa iava uvuiparoi ra tep tuukero tokoreve, oiso ra vuku viko vao karureve?”

³ Ari ita, viapau oiso vuvuiua-ia irai epao, ora vo rasitoa-ia, ora vo rasito reroaro irai epao ira uvuiparoi ra vo viko vao vukua karureve va sovara-ia vuravurasa.

⁴ Ari ita, viapau oiso irai kekepaivorao ro ira uvuiparoi ra vao vukua karuoro va sovara-ia vuravurareve. Osa-a eisi osa iavirava gau iraopaavorao.

⁵ ✽ Uva iravu voea iava turaro irara ira ragai tavirevorao oiso, “Opeita gaupari. Kekeri! Laion-a ro-ia Juda sara iava rera oirato. Devit aao iraraaro iava rera. Ira viapau vuri vovou vai,

✽ 5:1: Esi 2:9-10; Ais 29:11; Dan 12:4 ✽ 5:2: Ais 63:4-6; Re 10:1

✽ 5:5: Jen 49:8-12; Ais 11:1, 10

uvare upoava ora keevoisiroepa rutu. Osa iavirava eisi uvuiparoi ra vo vukuo iava tep tuukero toko rovorevora, vo viko karureve.”

Sipsip Kakae Kekereva Jon

⁶ \diamond Uva urusia-ia oavu Sipsip Kakae [aue Jisas] oa kekeavorao ovusa torepaerao oiso osa va upoivoiva, kopiepa. Oa reito vaaro-ia paupa vuutaarovi-ia torepaerao ora vo resurao vuruvuruaro-ia, okarea tootoovira toupaiveira turaro irara tapo. Okakaea erao vatarava ketaara toupaivorao, ora erao vatara aue osireiara. Evoa ita-a erao vatara uraura irara Pauto voeaaro. Pauto oea arureva voraro ruture rasitoa rutu-ia.

⁷ Uva Sipsip Kakae avaerao vo vuku ousa ovusa Pautoa iava oirapapa vavae-ia toupaivorao. Vo osa rei-ia paupa pauparoerao rera vaaro.

⁸ Uva vo vuku ouvorao vo kakae ovusa vo resura eva, okarea tootoovira toupaiveira, ora erao tau vo resura turaro irara oea rutu rekuivorao vo Sipsip kakae ruvara-ia. Uva voea rutu turaro irara katakataivira orekerovu-ia pitupaivorao, oiso roroara osa git, ora oaravu disara golara, ora akoroa riro geesia, oa kasipaiveira ra geesipape, oa iava disara agasipaerao. Oara-a evara variriara oirara rutu Pauto voeaaro reesipaivorao.

⁹ \diamond Uva iriavu-ia erava airepava eraaerao. Iria oiso purapaoi,

“Vii-ia reesia toupaivoi. Uvui iraopaei ra vukua ouri, ra va iava tuukeara tokori. Uvare vii upoiva oa iava kopiiuepa. Oa iava ora

\diamond **5:6:** Re 4:6; Ais 53:7; Sek 3:8-10, 4:10 \diamond **5:9:** Sam 40:3; 1 Ko 6:20

vii iava revasiva-ia oirara rutu vorevira voririva Pautoa-pa voea vatesa. Iu. Oirara rutu osararovu rutu iava voririvora, ora oreovu rutu iava, ora ovararovu rutu, ora okantrirovu rutu iava.

10 Voea oiso pieriva, ra oiso toupaive king irara prispaoro Pautoa-pa kovopa irara ro vigei reraaro. Ra oisi iavirava oiso toupaive, Voea-a oirara rutupa reipa irara voeao oea vo rasio-ia toupaiveira.”

Sipsip Kakae Vaisiaro Kae Pieiva

11 ☲ ☳ Oire uva vorerivira ita oavu kekeavorao. Uva riro irara rutu enselpa irara gisipoaro uvuavorao oea uvuiaro rutu-a voeao oiso uvuipaerao riroara rutu ipuipuara (handet milion) ora riroara rutu tukuara (tausen tausen). Oea rutu torepaaerao Pauto vaaro paupa kovokovopaoro, ora vo kareo tapo oea tootoovira toupaiveira, ora voeao tapo turaro irara.

12 ☲ Oiso erapaoro rirovira rutu raga piepaivo-rao,
“Vo kakaeo-ia Sipsip Kakae tuariri oa upoivoiva, oa kopiiepa. Ira uvuiparoi rutu ra gorua oureve, ora orekerovu rutu veearopara, ora veearopa tarairo, ora riroa rutu vari-varia. Ira uvuiparoi rutu ra oirara rutu rera vaisiaro kae pie iraopaive. Ora rera vaaro iava keraria tavitavi iraopaave rera-ia vearo vaisi purapaoro.”

13 ☲ Oire uva orekerovu rutu reoreoaro uvuavorao Pauto oara purareva, varao oara

✡ 5:11: Dan 7:10; Hi 12:22 ✡ 5:11: Dan 7:10 ✡ 5:12: Fl 2:9-11

✡ 5:13: 1 Ti 6:16; Re 1:6, 6:16, 7:10

vuvuiua-ia toupaiveira, ora varao oara rasito reroaro toupaiveira, ora varao oara avakava-ia toupaiveira. Iu. Evara rutu oara uvarovu rutu toupaiveira ragai oara rutu vo reoaro uvuavorao osa oiso puraaerao,

“Pauto rei-ia paupa rera vaaro pauparoveira ora Sipsip Kakae aiterea rutu uvuipasiei ra vuurapa vaisiro rutu ora rei vaisiro ousi, ora keraria, ora varivaria varao vokiara rutu iarepara!”

¹⁴ Oire uva evo reo isivaaro iava vo resurao okarea tootoovira toupaiveira okarea oiso puraaerao, “Ovoiei.” Oa iava turaro irara vaiterei-ia vuurapa vaisi purapaoro rekupaivorao.

6

Sipsip Kakae Katai Vatara (6) Tep Iroro Vukua Iava Tokova

¹ Oire uva Sipsip Kakae kekeavorao ovusa vo vuku-ia eva pitupaivorao oa-ia erao vatara tep tuukero toupaiveira. Uva rovo tuuke toko rovovorao. Oa iava ragai oavu uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaiveira. Oa reoreoaro gurukoaro oiso rutu pokorao osa varakeoto. Oa oiso puraerao, “Uriou.”

² Oire uva vorerivira ita vuraavorao. Oa iava iriavi popotepava hos kekeavorao ora ro ira oira ivara-ia paupaoro koetava-ia pituparevorao. Uva rerapa kukuvaipa vateivorao. Oa oiso rutu toupai osa vao oa vatepaiveira ropa ira upoava ora keevoisiro. Oire ra vava avaroera upoara purapasa. Oiso ra voea-ia keripa irara putereve upoa-ia.

3 Uva Sipsip Kakae eraopa tuukea vukua iava tokovorao. Uva eraopa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaiveira. Oa oiso puraerao, “Uriou.”

4 [☆] Uva iriavu revasipava rutu hos kosi virooro karekeorao. Uva ro oira-ia pauparoerao ira gorua oureva upoa kareke piesa oirara-ia voeao vo rasio-ia tou irara. Ra oisi iavirava ora upopaoro ora kopii piepaave oearovu tapo. Osa-a eisi osa iava rera vateivorao iravu riroto toorio vo kovo vao purasa.

5 [☆] Uva Sipsip Kakae vo pevapa tuuke vukua iava tokovorao. Uva vo pevapa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaiveira. Oa oiso puraerao, “Uriou.” Oire uva iriavu rupava hos kekeavorao. Iria ivara-ia iravu pauparoerao. Ira skel-ia pituparevorao orekerovu atepato ora rera iava vavaea-ia.

6 Uva ogurukovu uvuavorao oapa oiso paierao oavu reoreoa oa uriopaerao vo resurao vuutaaro-ia okarea tootoovira toupaiveira. Oire uva vo reo-a eva oiso puraerao, “Gare pitokavi vai wit ateri aue uvuiaro-ia katai voki voriaro. Ora opevavi rutu gare peva vai rais pitokaro vai ateri katai voki voriaro, uvare viapau riroara aioara epao. Ari opeita oliv ovi korovoaro vuri pieri ora aue tapo wain-ia.”

7 Uva Sipsip Kakae vo resurapa tuuke vukua iava tokovorao. Uva vo resurapa uvuavorao vo kareo iava okarea tootoovira toupaiveira. Oa oiso puraerao, “Uriou.”

[☆] **6:4:** Nea 2:1-3 [☆] **6:5:** Sek 6:2

8 Oire uva vorerivira ita vuraavorao. Oa iava iriavu keseva hos kekeavorao ora ro ira oira ivara-ia pauparoerao. Rera vaisiaro ro-ia, Kopia. Ora ro turaroto kopii urui iava rera ira tapo urioroerao. Aiterea rutu-a evaiterei oirara rutu voeao vo rasio-ia vo resura-ia sara uvuiaro iare voea roo piesiva. Oa iava vo resura iava osaravupa reipasiveira. Oire uva gorua ousiva evo sara kopii piepasa aue-ia toorio upo purapato, ora ogoeto, ora oaravu rutu upiara, ora vo kareo-ia vavarai kare vo rasio iava voea.

9 \diamond Uva Sipsip Kakae vo vavaepa tuukea vukua iava tokovorao. Oire uva oearovu kopii irara urauraaro kekeavorao ovusa eravao alta reroaro toupaivvorao. Tuariri rutu oea Pauto vo reoaro-ia goruvira rutu pituiva. Oa iava oisoa vo reo iava siposipopaiive. Uva va-a eva vituaro iava keripa irara voea kopii pieiva.

10 \diamond Uva voea evoea uraura irara oea rirovira rutu keerapaoro arepaaerao oiso purapaoro, “O Reito Turaro King. Orekerovu rutupa tugorovira toupariveira. Ora vo osa vii vovouaro-a oiraopa rutu. Ovirovu rutu vuuta pute rovoverea, ra tavaa purari kort voeaova oirara oea rasitoa-ia toupaiveira. Ra igei revasiaro kare pieri, raa?”

11 Oire uva voeapa popotepa kuvuro vateiva katakataivira oiso voea tavioro, “Rearea rovota. Visii tapo kovopa irara ora voeao araoko irara oavisii oea upoverea keripa irara oisi ita osa visii upo rovoiva. Oire ra oisi iavirava visii rutu vieiaro uvuivira karekeperea vo vieio oa reesi rovoreva Pauto.”

\diamond **6:9:** Hi 11:32-40 \diamond **6:10:** Sam 13:1-6

¹² ✝ Oire uva Sipsip Kakae kekeavorao ovusa katai vatarapa tuukea vukua iava tokovorao. Uva vuravuraavorao ita. Oa iava riroto ravurike kekeavorao ira rasitoa rutu-ia karekeroerao. Ovusa ravireo ora poreroerao rupaoro oiso rorovira osa pupurua varoa. Ovusa kekira rutu revasiro virorao rutu oiso rutu osa revasiva.

¹³ Uva aaviikoara rutu vuvuiua iava kovekoveerao rasitoa iare oiso rutu osa fik kue vao oa viapau viorope. Ra kiuvu va kuki ragareve. Ra oisi iava kovepe.

¹⁴ Ora vuvuiua tapo oua vera pirorao oiso rorovira rutu osa urupava mat vikopaiveira. Ovusa pukuiara ora tokotokoara ora vara vo tavukiroaro rutu kavupavirao ora virupaoro.

¹⁵ Oire uva king irara voea vo rasio-ia, ora rei vaisi irara, ora viurupa irara voearo kepten irara, ora voeao riro moni irara, ora riro vari-vari irara, ora oirara rutu voeao oea akukupapavira kovo ragapaiveira, ora voeao oea evoeapa reipaiveira. Evoea rutu oearoa vataupaaerao aveke kakiro sovara-ia vo rasitoa-ia ora oaravu riropara aveke tokutokuro reroaro vagapara-ia.

¹⁶ Uva keerapaaerao pukuiara ruture ora avekeara oiso purapaoro, “Igei ivara-ia kovekoveta igei utopaoro Pauto osireiaro asavira ira pauparoi rera vaaro-ia reipa paupa ora Sipsip Kakae tapo vo kasipuaro asavira.

¹⁷ Uvare rei voki rutu-a vaiterei vaaro oa-ia riroa kasipua toupaivoi vuri vovouro voeapa voriaro tuusa. Ovokia-a vao pou piroi. Uva iroutoa vaiei ira uvuiparoi ra vaitereire korusa keevoisivira torepa, raa? Easi viapau iraiei.”

7

*Uva Oiso Uvui Irara Isrel Pauto Vo Reesiaro
Ouiva 144,000*

¹ [◊] Vara rutu-a varao oara opesieiva, vo resura purapurapa irara ensel kekeavorao ovusa torepaaerao vo resura rutu roopavira vo rasito vatuaro iava. Oea vo resurare kiuyu korupaaerao. Ra oisi iava kiuvuara viapau oiso rasito pupive, ora avakava, ora evaoara.

² Oire uva iravu kekeavora enselto osa vova kaero virorao uvava ravireo kaeparo viroveira. Ira Pauto vo reesiarova touparevorao, ro Pauto ira tootoovira raga toupareveira. Ira rirovira rutu keeraparoerao evo resurare enselpa irara, oea gorua ouiva Pauto ruvara-ia rasito vuri piesa ora avakava.

³ Ira oiso puraroerao, “Opeita vagevagepata rasito vuri piepaoro ora avakava ora vegoara. Igei oiso vovoupaiei ra vo reesio tovo rovoio Pauto vaaro rera voearo kagavearo-ia kovopa irara. Osa iava taru utupaua orekerovu rutu vuri pietaverea!”

⁴ [◊] Oire uva voea uvuiaro vaisipaivorao voeao oea-ia vo reesi toupaive. Voea uvuiaro 144,000 voeao iava voea Isrel-pa irara.

⁵ Uva oisi-a eisi osa iava 12,000 Juda sara iava vo reesi ouivorao. Ora voeao Ruben sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Gat sara iraraaro iava voea 12,000.

⁶ Ora voeao Asa sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Naptalai sara iraraaro iava voea

[◊] 7:1: Re 9:4 [◊] 7:4: Jen 49:1-28; Re 9:16, 14:1

12,000. Ora voeao Manasa sara iraraaro iava voea 12,000.

⁷ Ora voeao Simion sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Livai sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Isaka sara iraraaro iava voea 12,000.

⁸ Ora voeao Sebyulan sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Josep sara iraraaro iava voea 12,000. Ora voeao Bensamin sara iraraaro iava voea 12,000. Oea-a evoea vo reesi ouivorao va vao Pauto vaaro.

Riro Irara Rutu Lotupaaveira Pautoa-pa

⁹ ✽ Vara rutu opesieiva, urusia-ia vuravuraavorao ita. Oa iava riro irara rutu kekeavorao ouvurua toupaivorao. Uva viapau irai uvuiparoi ra voea uvuiaro vieireve. Voea rutu-a evoea osararovu rutu iava vo uvuru, ora okantrirovu rutu iava voea, ora ovararovu rutu iava voea, ora oreorovu rutu iava voea, oea torepaaerao reito vaaro paupa ruvara-ia ora Sipsip Kakae ruvaraia. Oea riro kaekaepa kuvuro-ia kuvupaaerao vao popotepa varo. Ora sorapita raoro-ia pitupavvorao ora voea iava vavaeara-ia.

¹⁰ Rirovira rutu raga piepaivorao oiso purapaoro, “Vigei reraaro Pauto ira rera vaaro-ia paupa pauparoi ora Sipsip Kakae tapo aiterea vigei vorevira ousiva. Oa iava oriruvira toupai.”

¹¹ Uva enselpa irara rutu paupaaro kovokovopaoro torepaaerao turaro irara tapo ora vo resurao okarea tootoovira toupaineira. Uva voea rutu enselpa irara rekupavvorao taku viropoaoro Pauto vaisiaro-ia vuurapa vaisi purapaoro.

✽ 7:9: Ais 60:1-5; Ro 11:25

12 ☲ Oiso purapaaerao,
 “Oiraopavira rutu. Roru iraopai vigei reraaro-
 ia Pauto. Ora tavitavipaviei rera vaaro
 iava keraria. Ira-ia vearovpara rutu rugoru-
 gooara toupaiveira. Osa iava rera-ia vearo
 vaisi purapai rera vaisiaro kae piepaoro ira
 riroava gorua touparevoi rutu. Iu. Ira-ia
 riroa rutu varivaria toupaivoi. Ari ita, vara
 rutu-a evara rera raga varaaro vokiara
 rutu iarepara.”

Siitoka Opesiepa Voeao Iava Vearo Vovou Irara

13 Uva iravu turaroto voea iava erao tau vo
 resura (24) ira oiso ragai akerevora, “Ovu
 iava evoea oea riro kaekaepara-ia kuvuparo
 popotepara kuvupaa? Irou irara-a, raa?”

14 ☲ Uva rera vo reoaro pukooro oiso pu-
 raraerao, “Auoro, vii raga oisi voea-ia taraipauei
 evoea.” Uva ragaire oiso puraroerao, “Oea-a
 voeao riroa rutu siitoka ouiva ora upiara keripa
 irara vavaearo-ia vo vuutao-ia vuri vuuta rutu.
 Oiso osa iava ora voea varaaro kuvupara sisuiva
 Sipsip Kakae revasiaro-ia. Oa iava kuvupara
 popotevira karekeepa.

15 ☲ Eva-a oa vituaro iava torepaaveira paupa
 ruvara-ia Pauto vaaro. Uva voa-a evoa uva
 ravireoura rutu-ia ora rupa vokiro rutu-ia
 Pautoa-pa kovopaiveira rera vo kepaaro-ia
 Tugoropa Kepa. Uva rera Pauto voa paupaoro
 uvuipa ra voea tokipaoro voea virivaripareve.

16 Uva viapau uvuipaai ra vorerivira ogoeave.
 Ora viapau uvuipaai ra vorerivira uuko regaave.

✡ 7:12: Re 5:12-14 ✡ 7:14: Mt 24:21-31; Sek 3:3-5; Hi 9:14

✡ 7:15: Ais 4:5-6; Re 21:3

Ora viapau uvuipai ra ravireo voea kaukau piepaoro voea-ia roropareve. Ora viapau oavu avu vai uvuipai voea iava varaura oaive kasikasi piepaive.

¹⁷ [✡] Eake iava? Uvare Sipsip Kakae paupa vuutaarovi-ia toupaiveira. Eera ira voeapa oiso touparevere, Voea tokipato. Ira taru voea tuvetuveparevere tuputupue rikuro iare uva Tootoopa Uukoara kosipa piroveira. Ora vo osa Pauto voea osireiaro iava gau oviro posiposi pierevere. Ra viapau oiso vorerivira gaupaise ita.

8

*Sipsip Kakae Erao Vatarapa Tuuke Tokova
Vuku Viko Iava*

¹ Uva Sipsip Kakae erao vatarapa (7) tuuke vuku tuukepa tokovorao. Oire uva viapau oavu avu vai gurukoa vai purapaivorao. Ora viapau reoreoa vai voa vuvuiua-ia katai vuutavi rutu uvuiaro-ia (hap aua).

² [✡] Uva eva isivaaro iava erao vatara enselpa irara kekeavorao oea Pauto ruvara-ia torepaveira, vo uva rera ruvara iava erao vatara utaveara ouivorao.

³ Uva iravu enselto eravao ruvara-ia toresa urioroerao plet-ia golava pitupaoro, iria-ia akoroa-ia riipu kupare purapaiveira geesipa. Uva rera vateivorao riroara rutu akoroara riipu kupare geesi purapa vaore, oiso ra va tapo uverereve oirara rutu vo variriroarova voeao Pauto voeaaaro. Osa iava tauoa purarevere Pautoa-pa

[✡] **7:17:** Sam 23:1; Jo 10:11, 14; Esi 34:23-31 [✡] **8:2:** 1 Te 4:16; 1 Ko 15:52

oira-ia eira eravao golava iria torepaoveira reito paupaaro ruvara-ia Pauto vaaro.

4 [◊] Uva vo kupare-a vao akoroa vaaro riipu geesi purapa ora variriara oirara varaaro Pauto voeaaro ovatakoaa rutu eva enselto vavaearo iava ipaerao Pauto ruvara-ia pou virosa.

5 [◊] Oire uva enselto plet ourevorao riipu kupare geesi purapava, ora tuituia tapo ourevorao eravaao iava. Oa iava vara rutu-ia plet agasi pierevorao. Uva ya tuitui kasi vikirevorao rasitoa iare. Uva va vikirevoiva, varakeoto pokoro virorao. Vo osa gurukoa karekeerao. Oa iava rera varakeoto parakauoro rororevorao. Uva va-a eva oa iava rasito ravurikeroerao.

Vo Resura Purapurapa Irara Ensel Utaveara Vuvurepaiva

6 Uva voea-a voeao erao vatara enselpa irara oea erao vatara-ia pitupaivorao utaveara vatatopopaoro, oiso ra vara-ia utaveave.

7 [◊] Uva rovoto enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava ais uvere ora tuituia ora revasiswa karekeerao rasitoa iare kovesa. Oa-ia rasito reesiivorao rera roo piesa vo peva uvuiaro iare. Oa iava tuitui kasi oavu uvavuva aiovorao vo peva iava va rasia, ora vegoa, osa kokopa kouro rutu varao oara tootoopapeira oara rovaerao.

8 [◊] Uva eraopato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oire uva orekevu vikiivorao oiso roroa osa pukuia riroa opukuia rovapaerao. Uva avakava-ia kovesa varaerao. Oa-ia eva avakava reesivorao ita oira roo pieoro vo peva uvuiaro

[◊] **8:4:** Eks 30:7-8; Sam 141:2 [◊] **8:5:** Sam 97:1-6; Lev 16:12

[◊] **8:7:** Esi 38:22; Re 9:4 [◊] **8:8:** Jer 51:25

rutu iare. Oa iava orovuvu vo peva iava revasivira pore pirorao.

9 Uva oisi-a oiso osa okarerovu rutu voeao okarea tootoopaaveira avakava-ia, oea reesiresiivorao vo kare rutu roo pieoro vo peva sara uvuiaro iare oiso, Osaravu kopiera vo peva iava. Ora uvuoara tapo uvuiaro roo pieivorao vo peva sararo uvuiaro iare aue selpa uvuoro. Uva vo peva iava osaravu uvuo sip vurierao.

10 **✡** Uva vo pevapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Ovusa iravu rirova aaviiko rovaorao rutu oiso osa aoa oa vuvuiua iava koveerao. Uva uukoara rutu roo pieivorao vo peva sararo uvuiaro iare aue uuko. Uva aaviiko koveorao osaravu-ia vo peva iava aue uuko ora vara rutu-ia tuputupue uukoro.

11 **✡** Uva oira vaisiaro-a o-ia aaviiko, Itakova iria itakopaaoveira. Iria-ia uuko oviro vieiaro roo pieivorao vo peva rutu uuko sararo uvuiaro iare. Uva vo peva iava osaravu uuko itakovira ora pore ovoierao. Oa iava riro irara rutu vo oviro-ia ukaiopaaiva, itakopaaoro kopii ovoipaaerao.

12 **✡** Uva vo resurapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava ravireo, ora kekira, ora aaviikoara rutu roo pierevorao vo peva sara rutu uvuiaro iare. Oa iava vo peva iava ovarurovu vurierao oiso, ravireo varu, ora kekira varu, ora ovarurovu aaviikoara rutu iava. Osa-a eisi osa iava vara rutu rooaro iava varao aviavipara ovarurovu rupavira karekeerao. Eisi osa iava vo ravireopa vuuta-ia uva vo resura vuutarao rutu-ia rupaerao. Ora vokiaro tapo ita

uva viapau aviavia vai vo kekira iava oai ora aaviikoara rutu iava oaviavi vo vo resura vuuta rutu sovara-ia.

¹³ Uva riroto keravo kekeavorao osa papapaoro vuvuiua-ia avaparoerao. Oire uva rera uvuavorao osa rirovira rutu gaupaoro oiso puraparoerao, “Siraovira! Siraovira! Siraovira rutu oiraravipa voeao oea touvira vo rasio-ia toupaiverea. Uvare vo peva enselpa irara oiso vovoupaai ra utaveara oaive vuvureive. Ra oisi iavirava riro tavaka rutu voea-ia oirara karekepe.”

9

Vo Vavaepato Purapurapato Ensel Utave Vuvurerevorao

¹ Uva vo vavaepato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Oa iava iriavu aaviiko kekeavorao iria vuvuiua iava koveorao vore rasitoa-ia. Uva oira vateivorao kii vaore oira googagare riku oa vituario-ia viapau rekasia vai.

² ^氐 Uva vo riku karuevoiva, kupareto voava vusivisparevorao riro kasi iava tuituia. Okuparea eva ravireo tavurupaivorao ora vuvuiua. Oa iava ravireo vaio ora vuvuiua rupapasierao.

³ Uva riro kare rutu tutuvake kare vo kupare iava varapaaerao rasitoa iare. Okarea-ia toupaivoi riroa rutu avuavua oiso osa siikopi ro ira oirara upia piepareveira.

⁴ Oire uva oiso oavu yosi reo uvuavorao vo kareo iava tutuvake kare. Oa oiso puraerao, “Opeita isiso kouro vuri piepata eke

^氐 **9:2:** Jen 19:28; Eks 19:18; Joe 2:2, 10

orekerovu rutu kokopa kouro ora evaoara. Ari visii uvuipatai ra oirara avupata voeao oea kagavearo-ia Pauto vo reesiaro viapau toupaive.

5 Uvuipatai ra voeapa upia vatepata vo vavae rutu kekira uvuiaro-ia. Ari opeita voea kopii piepata rutu! Viapau." Eisi osa iava vo kare eva tutuvake kare vuri upiaro vatepaivora oirarapa oiso rutu osa siikopi oirara avupaoro voea upia piepareveira.

6 [✡] Uva vo vuuta vao vo vavae iava vao kekira oa-ia oirara kopiipa raivare taraa ragapaiverea. Ari ita, ra viapau oiso va kekepaive. Iu. Ruipa irao ragapaaverea oiso ra kopiiave vo osa kopiiia voea asavira toripaive.

7 [✡] Uva ragai vo kare eva tutuvake kare kekeavorao oiso osa hos kare upo purapasa auepaaveira. Uva vo kare kukuearo-ia kukuvaipara golara toupaivorao. Ovusa vo kare iava puaura oiso toupaivorao osa oirara puaaro.

8 Ora vo osa voea iava oruara oiso toupaivorao osa gegeru, oiso osa riakora oruaro. Ovusa voea iava reuriara oiso toupaivorao osa laion reuriaro.

9 Uva vo kare kopukopuaro-ia oaravu oiso rutu kekevira toupaivorao osa kaapara kuvupara voea utopasa. Ora vo kare putaearo putaputapaoro pokopa virorao oiso osa riroara rutu karis ururo hos kare ivupaoro ikaupaveira upoa iare ava-paoro, ovusa vara karisara ragaragavaopaiwe pokopoko uviropaoro.

10 Kookoopiara vo kare iava toupaivorao oiso osa siikopi, ora rokarokara varao oara-ia ku-

[✡] **9:6:** Jop 3:21; Jer 8:3 [✡] **9:7:** Joe 2:4; Nea 3:17; Dan 7:8

uva ovi roko piepaiveira avu vuuro iare vituara pukopaoro oirarapa upia vatepasa vo vavae rutu uvuiaro iare kekira.

¹¹ Uva iravu voea reraaro king toupareveira ro-ia enselto, ira googagare rikui-ia tou irarapa reiparoerao o iria-ia viapau rekasia vai. Ira vaisipaiveira Hibru reo-ia oiso, Abadon. Ari Grik reo-ia oiso rera vaisipaiveira, Apolian. Oa porearo-a vao oiso, Orekerovu Rutu Vuri Piepato.

¹² Ari ita, rovo tavaka rutu opesi rovoerao. Oire uvuta! Touvira otavakareivu epao oarea taru utupaua karekeperea.

Katai Vatarapato (6) Purapurapato Utave Vu-vurerevorao

¹³ Oire uva katai vatarapato enselto rera oiraaro utave vuvurerevorao. Uva oreovu uvuvorao vatu resura vuruvuruaro-ia aue erayao golava vatuarro iria Pauto ruvara-ia toupaeveira.

¹⁴ [◊] Oa-ia oiso puraerao katai vatarapatoare enselto ira utave-ia pitupare, “Vo resurao enselpa irara oea tuukepaaveira riro kara-ia uuko kara Yufretis. Voea iava vase iraori voea tuukearo karuoro, ra avaave.”

¹⁵ Oire uva vo resura evoea enselpa irara vatatopo ovoiaerao vo vuuta ragare tuepaoro, ora vo vokio raga, ora vo kekirao raga, ora vo ivao raga-ia vo kovo vao purasa. Oa iava vo kovo purasa voea karurevorao, oiso ra oirara rutu reereesiive voea roo pieoro vo peva uvuiaro rutu iare sara. Ra osaravu vo peva iava upoive.

[◊] **9:14:** Re 16:12

16 Uva viurupa irara uvuiaro rutu-a voeao oea hos kare-ia paupaaerao oiso voea 200 milion. Voea uvuiaro rutu reesiaro iava uvuavorao.

17 Uva areo uusi-ia vo kare kekeavorao hos kare ovusa vo kare-ia paupaaerao. Uva voea oirara kaapa kuvuparo-ia kuvupaaveira. Uva vara siroviearo revasipavira toupaiveira, ora ku- uva siroviero, ora kese siroviero. Ovusa hos kare kukuearo oiso osa laion kukuearo. Oire uva tuituira, ora kupareara, ora aveke viitavokoro solfaara oara rutu vo kare gisipoaro iava kosikosipa pirorao tuituivira pigigiopaoro.

18 Uva oirara roo pieivorao vo peva rutu uvuiaro iare sara. Oa iava vo peva iava osaravu kopiierao, vo uvare vao tuituira, ora kupareara, ora aveke viitavokoro solfaara oara rutu vo kare gisipoaro iava hos kare pigigiovira kosikosi piroiva, kopii ovoiaerao.

19 Vo kare vo varivariaro hos kare oa gisopia toupaiveira ora vo kookoopi-ia. Okarea iava kookoopi oiso toupaiveira osa rakoru, iria porikearo kukuearo-ia gisipo toupaeveira. Iria-ia oirara vuri piepaiveira.

20 ☲ Oire uva oearovu rutu oirara viapau oiso kopiiaepa vo peva-ia eva vuri peva, oea viapau ora voea iava sopaura porepaiveira, ra varaore ovaupaave oara purapaiveira vuriara ora voea raga vavaearo iava. Iu ita, uvare viapau oiso vuri urauraro tugara vuura vaisi purapa vovouro viapau kavupaiveira, ora pau irara tokarasi irara voeao oea purapaiveira aue-ia gol, ora silva, ora bras, ora aveke, ora evaoara. Oara-a rutu evara

✡ **9:20:** Diu 31:29; 1 Ko 10:20; Sam 115:4, 135:15

viapau uvuipapeira ra vuravurapaive, ora viapau uvupaive, ora viapau vokapaive.

21 ☲ Oiso osa oearovu voea iava oira upopaaiveira, ora kavokavopaaveira, ora otopa pitupituro purapaiveira, ora orekerovu kavirupaaiveira. Ari ita, osa viapau oiso ora voea iava sopaura porepaiveira, ra vo vovourore evara ovaupaave.

10

*Purapurapato Ensel Jon-pa Vukua Vaterevoiva,
Va Aioreva*

1 ☲ Vao opesierao, oa iava iravu riro varivarito purapurapato ensel kekeavorao ovusa vuvuiua iava vararoerao aue-ia rukuta kuvupaoro. Ovusa govugovuto rera kukuearo-ia touparevorao, vo osa rera iava puaua sisikorevira roropaivorao oiso osa ravireo. Vo osa rera iava kokotoa tuitivira toupavvorao vuvupaoro.

2 Uva oavivu-ia gare viko vukua pituparevorao ovusa karuvira toupavvorao vo vuku. Uva oirapapa kokoto iava avakava ivara-ia tasiparevorao ovusa koike kokoto iava rasitoa-ia tasiparevorao.

3 ☲ Oire uva rirovira rutu keeraparoerao, oiso rutu osa laion gaupareveira. Uva oisi-a eisi osa keeraparoerao uva erao vatara (7) varakeoara rera vo keeraaro pukovorao pok'o virooro oiso reoreooro.

4 ☲ Uva erao vatara varakeo pok'o virooro reoreoerao. Uva oiso ruipaparai ra vao rigatoa. Ari ita, ragai oreovu uvuavorao oa vuvuiua iava

✡ **9:21:** Re 21:8 ✡ **10:1:** Esi 1:26-28 ✡ **10:3:** Sam 29:1-11; Ais 31:4 ✡ **10:4:** Dan 8:26, 12:4, 9

urioerao oiso puraoro, “Evo reo erao vatara varakeoara vaaro oa oriru iraori ora vii iava rugorugooa-ia. Viapau uvuipaei ra va rigatori.”

⁵ Uva ro enselto ira keke rovoavorao ovusa avakava ivara-ia tasipaoro ora rasito ora rera vaaro oirapapa vavae kae pierevorao vuvuuiua iare.

⁶ Uva oiso puraroerao, “Oiraopavira rutu vavo oiso viara-ia Pauto vaisiaro-ia ro ira tootoovira toupareveira vokiara rutu-ia. Ro Pauto ira vuvuuiua purareva ora orekerovu rutu varao oara voa toupaiveira. Ira raga rasito purareva ora orekerovu rutu varao voa toupaiveira. Ora avakava iria purareva, ora orekerovu rutu varao oara voa toupaiveira.” Oire uva enselto oiso puraroerao, “Vuuta opesisa tutuuvoi, ra Pauto viapau touvira aate piepareve.

⁷ Viapau. Ari utupa visivi erao vatarapato enselto utave vuvurerevere rara. Ra oira gurukoaro karekeo. Ovuuta raga-a eva oa-ia Pauto va vao purarevereoa oa iava tavitaviroepa vatauvira vo osa profet irara tavitavireva voeari rerapa kovopa irara.”

⁸ Uva vo reo-a vao voviri uvu rovoavora oa vuvuuiua iava urioerao oa ragai tavivorao ita oiso puraoro, “Vuku viko ousa avau eva oa karuvira toupaivoi enselto vavaearo-ia, eera ira avakava ivara-ia tasipaoro to reparoi ora rasitoa-ia.”

⁹ [☆] Uva enseltoa iare avaraerao. Oa iava rerare oiso puraraerao. “Ragai vateri eva gareavi vuku viko.” Oire uva ragai tavioro oiso puraroerao, “Va ouri. Ra va aiori. Ra vii sarearo uureo

[☆] **10:9:** Esi 2:8-9; Sam 119:103

pieve. Ari ita, vo osa vii iava gisipo-ia oiso rutu gavaurepavira vuta rovo pirovere oiso rutu osa koisiva.”

¹⁰ \diamond Uva oisi-a oiso osa puraroiva, va eva gare vukuvi ouavorao rera vavaearo iava va aiosa. Uva ragai iava gisipo-ia gavaurepavira rutu vu-tapa pirorao oiso osa koisiva. Uva va kopa ovoiavoiva, ragai sarearo uureo pievorao.

¹¹ Oire uva ragai taviivorao oiso puraoro, “Siposipo iraorivere ita Pauto varaaro rutu iava, varao oara oirara rutu-ia karekeperea uvarovu rutu okantrirovu-ia, ora oreorovu-ia, ora oearovu-ia tapo riro irara king irara.”

11

Vo Toupai Oiratoarei Iava Siposipopatoarei

¹ Uva ragai vateivorao oavu uvuia orekerovu uvuipasa oiso roroa rutu osa vokapato tooro. Uva ragai taviivorao oiso, “Toreu, ra Pauto vo kepaaro aue Tempel uvuiri ora eravao vao alta. Ra oirara vieiaro tapo vieiri voeao oea Pautoa-pa vuurapa vaisi purapaiveira Tugoropa Kepa-ia.

² Ari opeita uru uvuiri eva ratao Tugoropa Kepa riaaro-ia. Oa-ia uvuipau ra va kavu iraori. Uvare vo uru-a eva sopaipa irara rupa vovou irara vaaro, oea uriopaavere Jerusalem urui vao-ia Tugoropa Urui tasiasipaoro va vuri piepasa vo resura tau erao (42) kekiraro rutu uvuiaro-ia.

³ \diamond Uva ragai vaitereipa vaitereo gorua vateavere aiterea ragai vo reoaro iava siposipopasi-vere bek karipareivi raga-ia tuupaoro varovira,

\diamond **10:10:** Esi 3:3 \diamond **11:3:** Dan 7:24-28; Re 19:10

oiso ra vaiterei vo siraoaro karekepasi. Osa eisi piesiverea oiso vo vokiro rutu uvuiaro-ia 1,260 vokiro.”

4 [✡] Aiterea oiso toupasiveira osa oliv ovarei, ora vuravurirei vaireo airea Turaro ruvara-ia toupaereveira ro rasito rutupa reipato. Oara rutu iava rigatoreva Sekaraia.

5 [✡] Uva vosa oearoi vaiterei vuri piesa auepaave, osa iava tuitui kasi vaiterei gisipoaro iava kosikosipa piroverea voea evoea vaitereiva keripa irara kasi ovoisa. Iu. Oiraopavira rutu, ro ira vaiterei vuri piesa aueparo, ovovoua raga-a eva oa sirova uvuiparoi ra kopii ovoiro.

6 [✡] Aiterea goruava toupasivoi vuvuiuare korupasa. Ra viapau rutu oiso aue kokeva vai vo vuutaro rutu-ia kovepao, varao oara-ia Pauto vo reoaro-ia siposipopaoro vokapasi. Ora goruava tapo toupasivoi oa iavarava uvuipasi ra uuko kararo tuputupueara revasivira poresi. Ora oirara rutu vuri piesi voeao vo rasio-ia orekerovu rutu iavirava yuriara. Ari ita, ovuutaro-a evara oara-ia oisi eisi piepasiveira ora vaiterei vo vovoureiario raga sirova utupaoro.

7 Uva ora vaiterei vo kovoaro opesi pie rovosiverea vao Pauto vo reoaro iava siposipopa. Oire ro vavaraito googagare rikui iava kosiro viro vaiterei tapo ora uposa. Eera ira vaiterei-ia pute ovoirevereia vaiterei kopii pie ovoioro.

8 [✡] Oa iava vo kopiirei riro raiva-ia toupaiverea vo raivao vore riro urui-ia Jerusalem vao ouruia-ia Turaro vaiterei reraaro kopiicroepa evao

[✡] **11:4:** Sek 4:1-14; Sam 52:8 [✡] **11:5:** 2 Kin 1:9-12 [✡] **11:6:** 1 Kin 17:1-7 [✡] **11:8:** Ais 1:9-10; Hi 13:12

parikou-ia. Ouruia vaisiaro ovoovovira oiso vaisipaiseira, Sodom urui, eke vao Isip-ia.

⁹ Uva oearovu ovararovu rutu iava, ora okantrirovu rutu iava, ora oreorovu rutu iava, ora osararovu rutu iava voearo vo kopiirei keke ragapaiverea rutu varei vura ragapaoro vo peva rutu uvuiaro-ia voki ora ovokipavu. Uva ora voeareire korupaaverea vaiterei tova arapa.

¹⁰ Uva voearo vo rasio iava rorupaiverea vo rara kopiisi. Uva pupipaiverea egaegapaoro, ora aiopaiverea oearovupa vate irara oaive orekerovu vatevateara vatepaoro. Eake iava? Uvare vaiterei-a evaiterei profetatoarei, aiterea upiara vuriara oisoa vatepasi oirarapa voeao vo rasio-ia.

¹¹ Oire uva vo peva voki ora ovokipavu opesi rovoerao. Oa iava Pauto rera vaaro vovoua vovoureva tootoopa vaiterei sopaaro iare vaiterei tootoo piesa. Uva oisi iavirava toresierao. Oa iava voeao rutu vaiterei kekepaoro uriri iraopaaerao rutu.

¹² Uva oreoyu uvusivorao oa vuvuiua iava urioerao vaitereire rirovira rutu keerapaoro. Oiso puraerao “Vore ipasi!” Oire uva ipa ovoisierao vuvuiua iare rukuta sovara-ia ovusa keripa irara voeao vaitereiva vaiterei siituepaivorao.

¹³ Uva vo vuutavi raga-ia riroto ravurike vusi ovoirevorao. Oa iava uvavuva oavu riro urui iava urui varu vuri pierevorao ovusa vo resura vatara karutu raga kavu pirorao. Uva voea 7,000 rutu-a oirara oea voa kopiliaerao rera-ia eera ravurike. Uva oeavu kavua virorao oea rirovira rutu uriri iraopaaerao. Osa-a eisi osa iava Pauto vaisiaro kae pie iraopaaivora ro oisova vuvuiua-ia.

14 Oire uva va-a vao erao pie tavaka oa oiso opesierao. Uvu iraota! Gareavi raga, ra vo pevapa tavaka karekepe ita.

Erao Vatarapato Ensel Utave Vuvurerevorao

15 ♀ Uva erao vatarapato purapurapato ensel rera oiraaro utave vuvurerevorao, ovusa ore-orovu vuvuiua iava rirovira rutu keerapaoro oiso purapaerao, “Turaro oavi vaiterei ora Krais rera reraaro ira oiso karekeroi, Rasitoa rutu reraaro King. Ira touvira rutu turarovira opesi asavira touparevereia!”

16 Oa iava voeao erao tau vo resura (24) turaro oea paupaaveira voea varaaro-ia paupara vo Pauto ruvara-ia oea takupaa virorao Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaoro.

17 Uva oiso purapaaerao,
“O Turaro Pauto goruara rutuva toupariveira. Viigoa vo vokio toupari, ora tuariri rutu tapo oisoa toupari. Viigoa riroa rutu varivaria ouriva oa iava turarovira toupari orekerovu rutupa reipaoro. Eisi osa iava vii-ia vearo vaisi purapaiovoi.

18 ♀ Rupa vovou irara kasipu iraopaa vo osa vii vo kasipuaro kareke ovoiei. Uva vo vuuta-a vao-ia oa-ia kopii irara rovirieia iare kort karekepaai ovuuta vao-ia vearoa voria vatesapa vii voearropa kovopa irara. Evoea ita profet irara, ora voea oirara vii voearo, ora voearo oearoa viipa avivikepaoro vii reroarovi toupaiveira, ora voeao oea rei vaisirova toupaiveira, ora voeao

✳ **11:15:** 1 Ko 15:24-28; Dan 2:44, 7:14, 27 ✳ **11:18:** Sam 2:1; Dan 7:9-10; 2 Ti 4:6-8

rei vaisi asa irara, oea rutu-a ovuuta vao-ia voeao
vuri piesapa oea rasito oiso vuri piepaiveira.”

19 ☲ Oire uva oisi-a oiso osa reo rovoaiva, Tugoropa Kepa vao Tempel karuivoraao Pauto vaaro oa vuvuiua-ia toupaiveira. Uva bokis o iria-ia Reo Ovoi purareva Pauto iria viaevira toupaevorao Tempel sovara-ia. Uva varakeoto parakauoro voare pigigiovira avaparoerao, ovusa gurukoto karekeparoerao ora varakeoto pokoparo virorao. Uva rasito ravurikeroerao ovusa riroara kokeara ora ais koveerao.

12

Riakova Vaio Iava Ora Dragon

1 ☲ Uva oavu riroa reesia karekeerao vuyuiua iava oiso rorovira osa riakova iria ravireo-ia ora tavurupaoro oiso osa varaoa toupaevorao. Ovusa kekira oira kokotoaro reroaro touparevorao. Uva oira iava kukue-ia katai tau erao (12) toupaivorao aaviiko oiso osa kukuvaipa.

2 ☲ Iria kakae kovuva touevorao, ora upiaorao kakaeto kavausa. Uva vo upia eva vuria rutu oa iava rirovira rutu oivepaoro kakaeto kavausa aeupaorao.

3 Oire uva oreesivu ita voava vuvuiua-ia karekeerao, oreesia oiso toupaivorao, Iravu riroto dragon. Ira touparevorao revasipato ira-ia erao vatara kukue toupaivorao ora katai tau keta. Ovusa erao vatara king varaaro kukuvaipara vo kukuero-ia toupaivorao.

✡ 11:19: Re 15:5, 8, 8:5 ✡ 12:1: Jen 37:8-9 ✡ 12:2: Ais 66:7-14;
Ga 4:19

4 ☲ Uva rera iava kookoopi osaravu rutu aaviko guruevorao vara vikisa rasiuaarore, vo uva koveerao ovusa vo sararei raga kavu pirorao vuvuiua-ia. Uva rera-a eera dragon ira riakova ruvara-ia toreparoerao ovusa kakaeto kavausa auepaorao. Ira oira aate pieparevorao, oiso ra rera aioreve oira reraaro kakaeto.

5 Uva o riakova oira kakae kavauevorao. Uva rera kakaeto ira utupaua ain tooro-ia pitureverea vava oirara rutu tokipasa osararovu rutu iava voea. Oire uva riakova kakaeto kavau ovoievorao. Oa iava ikauvira rera ouivorao viara iare Pauto-a iare rera siposa vo uva pauparoerao rera vaaro-ia paupa.

6 Uva eira riakova torioro avaorao uvavure kuvalu tapi uva viapau oirara vai toupaive, vo uva Pauto ora rera vo uruiaro ravaareva oirapa. Oisore ra voa oira vearovira rutu tokipaive oirapa aio vatepaoro vo vokiro rutu uvuiaro-ia 1,260 vokiro.

7 ☲ Uva vo vokio riroa upoa rovoei vuvuiua-ia. Oa-ia Maikel ora rera voeaaro enselpa irara dragonva riroto ora upopaa. Ovusa ro dragon ora rera voeaaro enselpa irara oea voeava ita ora upopaa.

8 Ari ita, osa viapau varivaria vaiei voeapa upoava ora poesisa. Osa-a eisi osa iava viapau uvuipaaai ra touvira toupaive vuvuiua-ia evoea dragon vase.

9 Uva purapurapa irara ensel Pauto voeaaro rera-ia dragon vikiaerao rera kosi pieoro rutu. Eera dragon tuariripatoa rutu ira vaisipaiveira

✡ 12:4: Dan 8:9-14 ✡ 12:7: Dan 10:13

oiso, Seten. Ira oirara rutu iava gasipareveira, ora oirara rutu keakeapareveira voeao vo rasioia. Ira vikiivorao rasiuaarore rera voeaaro tapo purapurapa irara.

10 ✠ Uva oreovu uvuavorao vuvuiua iava oa rirovira rutu oiso puraerao, “Vo vokio-ia vigei reraaro Pauto vigei vorevira ou ovoirevoi. Ora vo osa rera vo varivariaro viaevira rutu ora karekei. Oa iava kingvira toure ora rera reraaro Krais, ira tapo ora rerapa riroa turaro vaisi ourevoi. Eake iava? Uvare ro Seten ira vigei araoko iraraaro iava gasi iraopareveira Pauto osireiaroia vo ravireoura rutu-ia ora voki ruparo rutu. Uva vo vokio enselpa irara rera kosi pieivoi vuvuiua iava.

11 Voeao araoko irara oavi oea varivaria ouiva ora gorua Sipsip Kakae revasiaro-ia, varei ora vao oiraopa vovou rutu oa iavirava rera vo reoaro iava oisoa siposipopaaive. Oire uva vo pitupitua eva oa sirova upoava ora poesiai keripatoaia puteoro rutu. Uvare viapau oiso ora voea vo touroarore veearopara oisoa rugorugoopaave varao vo rasio-ia ora voea raga ora orirupasa. Viapau. Ari oisoa ora eaka ragapaave, ra kopipaave.

12 Osa-a eisi osa iava vii vuvuiua ora visii rutu visiigoa voa toupataveira evoa vuvuiua-ia visiigoa roru iraopata. Ari ita, vo osa visii vao vo rasio-ia tou irara ora vii avakava visiigoa rutu eva vatatopo iraopata. Uva siraovira rutu visiivipa, uvare riro siitoka rutu visii-ia karekesa auepai. Aue iava uvare Seten epao ira visii iare vararoi.

✠ **12:10:** Ais 14:12-17; Jop 1:9-11

Ira riroava touparevoi kasipua, uvare taraiparoi oiso, Rera vaaro epao poteku vuutavi raga.”

¹³ Uva dragon ora rera-ia tarairoerao oiso, Eari, ragai-ia vikiaera vo rasitoa iare. Oire oa iava voa o riakova tarioparevorao iria kakaeto kavauevoroa.

¹⁴ Ari ita, uva oirapa riakova vearovarei rutu putaeuarei vateivorao riroto keravo putaearo. Ourea iava uvuipaoi ra papapaoro avao oira voaarore vo rasitoa-ia kuau tapi uva viapau oirara vai toupaive. Uva uvuipaoi ra toripaoro voa toupaeve riroto asavira dragon. Ra voa oira vearovira rutu tokipaive aioara vai-ia vo peva ivaro rutu uvuiaro iare ora okurovu.

¹⁵ Uva rera dragon uukoa oerevorao ora rera gisipoaro iava oiso rutu osa uukova iria pirutuvira paruevorao. Oa iava oira tariopaoro utuerao o riakova, uvare dragon oiso vovouparoerao ra oira turove vo pirutu. Ra opesi ovoio.

¹⁶ Ari ita, vo osa rasia riakova tauvavorao akaoro. Uva vo rasi eva vo pirutu kopavorao oa oe ragarevorao dragon ora rera gisipoaro iava.

¹⁷ [✡] Uva rera-a eera dragon riroto ira kasipu iraoparoerao oirare o riakova. Oa iava avaroerao, oiso ra okakaeroi cira ovii kakaero vaiaro uporeve ita voearo oearoa Pauto vo reoroaro varao reo goruro sirova utupaaveira, ora Jisas vo reoaro iava siposipopaoro rera tapo sirova utupaaveira.

¹⁸ Uva rera eera dragon rogaraua-ia avakava-ia toreparoerao.

[✡] **12:17:** Ais 1:9-10

13

Vaiterei Vavaraitoarei Aiterea Karekesierao

¹ Uva iravu vavaraito varuereto kekeavorao, ovusa kosiro virorao avakava iava. Ira-ia katai tau keta toupaivorao, ora erao vatara aue kukue. Uva rera iava keta tau kukuearo-ia king vo kuku-vairoaro toupaivorao voa. Uva rera iava erao vatara-ia kukue oaravu vaisiaro toupaivorao, vo vaisiro otakaurovu rutu vaisiaro varao oara-ia Pauto tovipaoro rera takaupaiseira.

² [✡] Uva rera vavaraito ira kekeavorao ira oiso toupareveira osa lepat laion roroto. Uva rera iava kokotoara oiso toupaivorao osa bea kokotoaro. Ari rera iava gisipo oiso osa laion gisipoaro. Uva rera-a eera dragon ira ora rera vo varivariaro vaterevorao rerapa eera vavaraito. Oa iava oiso rera tovorevorao rera reraaro king oiso raga ita osa rera. Osa iavirava eisi rerapa riroa rutu gorua vaterevorao orekerovupa reipasa.

³ Uva iriavu kukue rera iava vavaraito oiso toupaevorao, Iria togaiva oira kopii pieoro. Ari ita, uva kapua viupa rera kukuearo-ia vasavava. Oa iava vorevira kukue vearoopa ita. Uva oisi-a eisi osa iava oirara rutu vo rasio iava oea reraia tavetave iraopaivorao eera vavaraito. Oa iava rera sirova utupaaeroa.

⁴ Uva rera reito dragon ira rerapa ro vavaraito gorua vaterevoiva ora rera vaaro, oirara rera-ia dragon vuurapa vaisi purapaivorao. Uva rera tapo-ia eera vavaraito vuurapa vaisi purapaivorao oiso purapaoro, “Iroutoa vai rova vavaraito

[✡] **13:2:** Dan 7:4-6

vaeapare? Iroutoa vai uvuiparoi ra rera tapo ora uporo? Easi viapau iraiei?”

⁵ Uva iravu rerapa eera vavaraito vaserevorao ovusa rirovira takatoparoerao Pauto takaupaoro. Ari ita, goruava touparevorao vo pitupitu eva purasa vo resura tau erao (42) rutu uvuiaro-ia kekira.

⁶ Uva ora rera iava gisipo aka pieoro rutu Pauto tovipaoro rera takauparevorao, ora rera vaisiaro Pauto, ora rera vo uruiaro Pauto, ora rera vo saraaro Pauto voeao oea vuvuiua-ia toupaiveira. Oara-a varao oara rutu tovipaoro vara takau-parevorao vavaraito.

⁷ \diamond Uva iravu rerapa vaserevorao. Oa iava upoa kareke pierevorao Pauto voearova. Uva upoava ora poesiyoerao. Oa iava voeao kove pierevorao, uvare gorua oureva vao oa iavirava uvuiparoi ra reiparo osararovu rutupa, ora okantrirovu rutupa, ora oreorovu rutupa, ora ovararovu rutupa.

⁸ \diamond Oirara rutu voeao vo rasio-ia oea vaisiaro viapau toupaivorao Tootoopa Vuku-ia vo vuutao-ia oa-ia Pauto rasito purareva, oea rera-ia vuu-ropa vaisi purapaiverea eera vavaraito. Ari ita, vuku-a eva Sipsip Kakae vaaro vo kakaeo tuariri oa upoivoiva, kopiepa.

⁹ Ro ira-ia kokito toupare ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reo uvu iraoreve.

¹⁰ Vosa Pauto vo ruipaaro sirova iravu ouive tuukea iare, oire avaro tuukesa. Ora vosa Pauto vo ruipaaro-ia irai upoive toorio vai-ia, oire ra oisi rera upo iraoive rera-ia toorio. Ari ita, vo osa vo pitupitu eva oisi eisi karekepe voea-ia osa iava

\diamond **13:7:** Dan 7:21; Re 11:7

\diamond **13:8:** Fl 4:3; Re 3:5, 20:12-15

Pauto voeaaro uvuipaai ra goruvira rutu ora voea vo oirao pie vovouroaro-ia uvisi iraoive.

11 Uva iravu eraopato vavaraito kekeavorao ovusa rasito sovara iava vusirevorao. Ira-ia vaiterei ketatoarei toupasivorao oiso osa sipsip kakae ketaaro. Ira reoaropa oiso paerao dragon reoaro.

12 Uva rera ro rovopato ira ruvara-ia oisi raga ita vo gorua oureva vavaraito ro eraopato. Oa iava rera vo goruaro iavirava okovorovu rutu purareva rovopato vavaraito sirovavi. Ira oirara rutu oiso piereva ora rasito, ra rera raga-ia eera vavaraito rovopato vuurapa vaisi purapaive. Ira-ia tuariri kapua viupa pura piroiva, vasavava.

13 Uva rera ro eraopato vavaraito oaravu rutu ravotoara puraparevorao oravotovu-a vaoia oiso, vo uvare oirara rutu osireiaro-ia tuituia vara pierevorao vuvuiua iava vore rasitoa-ia.

14 ☲ Osa iravu rerapa vaserevorao vo osa vo ravotoro rutu evara puraparevorao rovopato vavaraito osireiaro-ia. Oire uva vo pitupitu eva oa-ia oirara rutu voeao vo rasio-ia keakearevoroao eraopato vavaraito oiso voea tavioro, “Ro rovopato vavaraito ira urauraaro purata evaoa vai-ia tokarasivira. Ra rera vaisiaro kae piepata ro vavaraito tuariri toorio ira uporeva. Ari ita, uva tootoovira raga rera toupare.”

15 Uva iravu rerapa vaserevoiva, tokaras-iota tootoo pierevorao eraopato vavaraito rera iare vavauoro. Oa iava rera eera tokaras reoreoroerao. Oire vosa viapau oearoi ro-ia tokaras vuurapa vaisi purapaive, ra rera raga ita voea uporeve.

✡ **13:14:** 2 Te 2:9-12; Mt 24:23-25

16 Uva eera eraopato vavaraito oiso tapiroerao. Oa iava oreesivu tovoivorao oirapapa vavaeia, eke vo kagaveara-ia oirara rutu-ia voeao oira akukuro raga, ora voeao oea rei vaisivira toupaiveira, ora voeao monipa irara, ora apota irara, ora voeao oea akukupapavira kovo raga-paiveira, ora voeao oea evoeapa reipaaveira.

17 Osa-a eisi oiso vosa ro ira-ia viapau vo reesi eva viapau toupaive vavaraito vaisiaro iavirava vo reesi, ora rera vaaro iava vieia vo reesi tapo, ra viapau oaravu avu vai voripareve oearovu ruvara-ia. Ra ita oisi oearovu viapau oaravu avu vai ita voripaive rera ruvara-ia ita ro ira-ia viapau vo reesi toupaive.

18 ✲ Vigei uvui iraopavie i ra vaore vearovira rutu rugorugoo iraopavio, Ro ira vearovira rutu taraiparo ira uvuiparoi ra vearovira rutu vo reesi vituaro rutu-ia vao vavaraitoa iava roroiovira taraiparo. Uvare vo reesia vao-ia iravu oirato vaisiaro iavirava vo reesi vao, 666.

14

Voeao Uvuiaro Oiso-ia 144,000 Airepava-ia Eraaepa Erava

1 Uva vorerivira ita vuravuraavorao. Oa iava Sipsip Kakae kekeavorao Saion Pukui-ia, ovusa voeao 144,000 oirara rera tapo voa torepaaerao oea kagavearo-ia Sipsip Kakae vaisiaro toupaivorao ora Aiteto vaisiaro. Vo vaisio oa rigatoreva Pauto voea iava kagavearo-ia.

2 Uva oreovu uvuavorao vuvuiua iava oa oiso rutu gurukovorao osa uuko sirisiri gurukoaro.

✡ **13:18:** Sam 9:15-20

Ora oiso tapo osa riro guruko varakeo vo osa pokoro viro. Uva vo guruko eva uvuavorao oiso osa riro irara rerevae pievira gitara toipaivorao.

³ Uva iriavu-ia erava eraaerao airepava Pauto vaaro paupa ruvara-ia, ora vo resurao ruvara-ia okarea tootoovira toupaiveira, ora turaro irara ruvara-ia. Uva voea voeao 144,000 oirara Pauto oea vorireva oirara rutu iava voea vo rasio-ia. Ari ita, voea raga uvuipaai ra taraipaave oira-ia eira erava. Uva viapau oiso irai raga ita uvuiparoi ra oira-ia tarairo.

⁴ Voea-a evoea oirara oea viapau vuriara vai oisoa purapaive riakora tapo. Viapau. Ari sisigaruevira rutu oisoa toupaive. Ari ita, uvarovu ruture Sipsip Kakae oisoa avapape, uva voea evoea oisoa rera sirova utupaave Pauto oea vorevira ora rerapa vorireva oirara rutu iava voea vo rasio-ia. Oea oiso rutu toupaiveira, Rovopa sara rutu Pauto oea vorevira vorereva ora vaitereipa ora Sipsip Kakae.

⁵ Oea viapau oisoa kuuvu reoro vai purapaive. Ora viapau vuria vai oavu avu vai-ia voea oaiaro.

Vo Peva Purapurapa Irara Ensel Reoa Puraiva

⁶ Uva iravu raga kekeavorao enselto ovusa vuvuiua vuruvuruaro-ia papapaoro avaparoerao Vearo Siposipova vao oa-ia viapau opesia vaiei. Uvare vo kovova touparevorao vao va iava Vearo Siposipo siposipopova kovo oirara rutupa voea vo rasio-ia toupaiveira. Uva va iava siposipoparevoroao osararovu rutupa voraro rutu okantrirovu

[◊] **14:4:** 2 Ko 11:2; Re 3:4, 5:9; Je 1:18 [◊] **14:5:** Sam 32:2; Ef 5:27

[◊] **14:6:** 1 Ko 1:18-25; Ro 1:15-18

rutu-ia, ora voraro oreorovu rutu-ia, ora voraro ovararovu rutu iava.

⁷ Uva rirovira rutu takatopaoro oiso puraparoerao, “Vuuta vao pou piroi oa-ia Pauto oirara rutu rovirieirevere kortua-ia. Eisi osa iavirava uvuipatai ra rerapa uriripaoro rera vaisiaro rei pie iraopata. Ra rera-ia Pauto vuurapa vaisi pura iraopata ira vuvuiua purareva, ora rasito, ora avakava, ora tuputupue rikuro rutu uukoara.”

⁸ Uva iravu raga purapurapato ensel rovoto purapurapato sirova utuoro urioroerao. Uva eera eraopato ira oiso puraroerao, “Rei urui rutu Babilon urui oa vuri ovoiooro koveei. Iu, vuri ovoiei. Uvare vo uruia vao Babilon-ia oa raga osararovu rutu oirara oiso pieva, ra va raga vo vovouaro goruvira sirova utupaave vao otopa pitupitu vo urui vaaro. Oa-a eva oiso toupai, Riro goru ovi wain, oovi-ia oisoa voea ukaio piepaeve, oa iava oira vo pitupituaro otopa pitupitu puraiva. Uva Pauto vo kasipuaro voea-ia pou piropa.”

⁹⁻¹⁰ [✡] Uva iravu purapurapato ensel vaiterei sirova uturoerao uriooro. Uva rera eera vo pevapato rirovira rutu keerapaoro oiso puraparoerao, “Vosa oeai ro-ia vavaraito vuurapa vaisi purapaive ora rera tokarasiaro-ia tapo, ora reesia oureve vao kagave iare, eke vavaea iare tapo ora voea iava, oire ra voea evoea iriavuia ukaioave wain vo waino Pauto vo kasipuaro. O wain iria viapau uvoreve rovoreve Pauto uukoa vaiva tapo oira vo goruaro kopii pieoro. Viapau. Ari eera vo kasipu rutu petoreverea kap iare

[✡] **14:9-10:** Re 13:14-16; Jer 25:15-17

vuria vo voriaro kare piesa. Ra voea evoea oirara oira-ia ukaio iraoave. Ra oisi iavirava vurivira rutu upiaave riro kasirao kasi-ia tuitui kasi oa vu-vupaiveira solfa viitavokoaro-ia vo enselpa irara osireiaro-ia voeao tugoropa irara ora vo Sipsip Kakae osireiaro-ia.

¹¹ [✡] Uva kupareto kosiparoverea vo kasi-ia eva oa voea upia piepaiverea, eera ira kaeparo viro rutu vokiara rutu-ia. Ra voeao oea rera-ia vavaraito vuurapa vaisi purapaive ora rera iava tokarasi-ia ora vo rara rera vo reesiaro oupaive rera vaisiaro-ia, oea-a evoea viapau oiso reareaa vai oupaiverea vo ravireoura rutu-ia ora vokiaroro.”

¹² Vo osa vo pitupitu eva karekepaperea osa iavirava uvui iraopaa Pauto voeao ra goruvira rutu torepaverea voeao oea Pauto vo reoroaro reo goruro sirova utupaaveira, ora Jisas oirao piea-ia tapo uvisivira rutu pitu iraopaverea.

¹³ [✡] Uva oreovu uvuavora oa vuvuiua iava urioerao oiso puraoro, “Vo reoro rigatori, Oirara Turaro oirao piepaoro kopiipaaveira vo vokio ora ovuutarovu rutu-ia varari utupaua, oea evoea kopii irara uvuipaai ra roru iraoive.” Uva Uraurato-a ro ira tapo oiso puraroerao, “Oiraopavira! Ra vao virikasi kovo kavuive oa oisoa purapaive, ra reareaave. Rara viapau oiso ava ragaave. Viapau. Ari vearo vovouro oisoa purapaive evara oara voriaro-a ovoriros voeao tapo avaperea.”

Aio Oupa Vuuta Vo Rasito

[✡] **14:11:** Ais 34:10 [✡] **14:13:** 1 Ko 15:51-58; Sam 116:15

14 [◊] Oire uva vorerivira ita vuravuraavorao. Oa iava iriavu raga popotepava rukuta kekeavorao osa toupaevorao. Uva iravu pauparoerao oira-ia rukuta oiso rera osa Oirato Oviitoaaro Ro Ropoto. Ira kukuvaipava gol touparevorao ora rera iava kukue-ia ora sigoa-ia porokoa pituparevorao riro avuavua rutu.

15 Uva iravu purapurapato ensel kosi virooro urioroerao Rovopa Kepa Tempel iava roarire rirovira rutu keerasa ira rukuta ivara-ia pauparoerao oiso puraoro, “Aio tokopaei vii vaario-ia sigoa, uvare aioara rutu varao vo rasio-ia vioroerao. Uva oisi-a eisi osa iava vo voki-a vao vo aioro varao oupasa.

16 [◊] Oire uva ro ira rukuta ivara-ia pauparoerao ira ora rera vaaro-ia sigoa pitupaoro va-ia tosiparevorao rasitoa-ia aioara tosipaoro varao oara vioroerao.

17 Uva iravu ita enselto Rovopa Kepa Tempel iava kosi viroroerao vuvuiua-ia. Ira tapo ita eera oavu-ia sigo poroko riro avuavua pituparevorao.

18 [◊] Ari iravu raga purapurapato eravao arova urioroerao. Eera purapurapato ensel ira vo kovoaro-a, Pauto vo kasiaro eto kasi tokipato. Ira roarire enselto rirovira keeraparoerao ira sigo poroko-ia riro avuavua pituparevorao oiso purapaoro, “Sigoava uriou eva oa-ia pituparivoi vii vaaro riro avuavua. Ra va-ia aio kuero rutu roturoturi wain iro iava vo rasio-ia. Ra vara gururi, uvare evara aio kuero vioroerao.”

19 Oire uva rera enselto ira sigoa-ia pitupaoro va-ia tosiparevorao vo rasio-ia aio kuero

[◊] **14:14:** Dan 7:13; Re 1:13 [◊] **14:16:** Mt 13:36-43 [◊] **14:18:** Joe 3:13

rutu rotupaoro wain iro kuearo. Oa iava vo kuero guru ovoirevorao. Vo kuero evara roko-roko pieparevorao riro rikui-ia avekea vao wain pigipigipa riku. Oa-a eva oiso toupai, Pauto vo kasipuaro voeare vuri irara.

20 ✠ Oire uva wain iro kuearo pigipigipaoro vavia tasiasipaivorao riro rikui-ia avekea oa riro urui vatuarovi-ia toupaiveira. Oa iava vo tatu uukoaro revasiaro oiso rutu parupaivorao osa oiratoa iava revasiva. Uva aue rutu uvuiaro-ia parupaoro avapaerao 300 kilomita. Uva vorevira vo rovu oiso rutu uvuvirra vo rovu torearo kaepa pirorao osa oirato torearo uvuiaro rutu.

15

*Erao Vatara Purapurapa Irara Ensel Vuriara
Rutu-ia Orekerovu Oisoa Pitupaive*

1 Oire uva oavu kekeavorao reia rutu reesia pisa oa karekeerao vuvuiua-ia vao erao vatara (7) enselpa irara va eva reesia. Uva rirovira rutu vare rugorugoo iraoparaerao, uvare voeao enselpa irara kekeavorao ovusa voa toupaivorao erao vatara-ia orekerovu vuriara rutu pitupaoro oira vuri piepara. Uva vara-a evara ovoiokuara rutu. Ra viapau ita vara isivaaro iava oai ita karekepe. Uva vara-a evara vuriara oiso toupai, Pauto vo kasipuaro ovoiaro rutu.

2 Uva oavu kekeavorao oapa oiso paerao avakava. Oa oiso toupaivorao osa sisiro roroiova rutu. Iria uvereiva tuituia tapo vaore, oiso ra oisi iavirava sisikorepaeve. Oire uva voeao tapo

✠ **14:20:** Ais 63:1-6; Hi 13:12; Re 11:8

voa kekeavorao oea vaitereiriva ora keevoisiaera upoa-ia vavaraito vaio ora rera tokarasiaro, ora vo osa rera vo reesiaro vo goruaro opesierao voea-ia. Uva voea evoea torepaaerao vo avakava vatuar-ia oea vaitereiva ora keevoisiaera. Uva Pauto voa voeapa oaravu vate ovoirevorao oara oiso toupaiveira osa gitara. Oa iava voa vara-ia pitupaivorao.

³ ◊ Uva iriavu-ia erava eraaerao Moses oiraaro ro Pautoa-pa kovopato, ora Sipsip Kakae oiraaro tapo iriavu erava o-ia oiso purapaoi,

“Turaro Pauto vii goruara rutuva toupariveira.

Ora okovorovu rutu varao oara purariva reipara. Oa iava vara kekepaoro varai rirovira rutu tavetave iraopaioveira. King Reitoa rutu vii osararovu rutu oirara reraaro. Vi vo vovouroaro torevokoara rutu ora oiraopara rutu.

⁴ Turaro vii-a kataitoa raga viigoa tugoropavira toupariveira. Osa iava iroutoa vai uvuipa ra viapau viipa avivikeparo? Ora iroutoa vai viapau uvuipa ra vii vaisiaro kae piepareve? Viapau. Ari osararovu rutu uvui iraopaai ra vii-ia vuurapa vaisi purapasa uriopaave. Eake iava? Uvare torevoko vovoutoa rutu-a vii vo vovouo oa poeravira rutu ora karekeerao.”

⁵ Uva eva isivaaro iava vuravuraavorao ita vorerivira vo uva Tugoropa Kepa Tempel sovarai toupaivorao vuvuiua-ia oa karu pirorao. Eva Lotupa Kepa sel-a Pauto vaaro. Oa-ia Oiraopa Reo rutu karekereva rera vaaro.

◊ **15:3:** Diu 32:3-4; Sam 111:2, 150:1-6; Hos 14:9

6 Uvava voeao erao vatara enselpa irara kosia viroiva, erao vatara-ia orekerovu vuriara rutu pitupaivorao varao oira vuri piepara rutu. Uva voea-a evoea oea vearovara rutu-ia varoara tuupaaerao sisigarueara rutu, ora sisikorepara, ora gol iroro-ia takipa iroro ora takipaoro ora voea iava kopukopuara-ia vo iroro tavurupaivorao.

7 [✳] Oire uva iravu vo kareo iava rera oresura tootoovira toupaiveira erao vatara (7) dis golaro vaterevorao voeapa voeao erao vatara enselpa irara, ora Pauto vo kasipuaro ro ira tootoovira toupareveira vokiara rutu-ia, okasipu-a eva oa iava evara erao vatara dis agasi iraoerao.

8 Oire uva keraria iava ora Pauto vo goruaro oa iava kupareto kosiro virorao Tempel agasi piesa. Ra viapau oiso irai uvuiparo oiso ra voeare koataro Tugoropa Kepa-ia. Viapau. Ari uvui iraopaaai ra evoeare erao vatara enselpa irara tue rovopaave ovusa vo kovo opesi pie rovoive evara-ia vuriara rutu.

16

Erao Vatara (7) Aue Dis Oara-ia Kasipu Koko Toupa! Pauto Vaaro

1 Uva oreovu uvuavorao oa kosi pirorao Rovopa Kepa Tempel iava. Oa voeaore erao vatara keerapaoro goruvira rutu oiso puraerao, “Ava iraopatai eva erao vatara kasipu kokoro Pauto varaaro petosa. Ra varape rasitoa iare koveoro.”

[✳] **15:7:** Ais 6:1-8; 1 Kin 8:10

2 ☲ Oire uva rovoto purapurapato ensel ora rera vo kokoarova kasipua avaroerao dis-ia rasistoa iare va petopaoro. Oa iava osararovu rutu goru kapuaro karekeerao oirara-ia voeao oea vavaraito vo reesiarova toupaiveira, oea raga ita tokarasipa vuurapa vaisi purapaiveira.

3 ☲ Uva eraopato ita purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao avakavia. Oa iava avakava revasivira ora poreorao oiso osa kopii irara revasiaro. Oa iava vo karero rutu eva avakava sovara-ia tootoopaaveira kopii ovoiaerao.

4 ☲ Uva ita vo pevapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao riropa uukoro-ia ora tuputupue uukoro-ia tapo. Oa iava vara rutu revasivira ora pore ovoierao.

5 Uva ragai ro uvuavorao purapurapato uukoara reraaro ira oiso puraroerao,
“Toupari oiso osa oisoa toupari tuariri rutu.

Tugoropatoa Rutu-a vii. Vo vii vaaro-ia tavaa kort oa-ia oirara rovirieirivere rutu torevokovira voeao vuri irara.

6 ☲ Voeao oea vii voeaa oisoa upopaive ora profet irara tapo. Oa iava voeaa iava revasiara oisoa petopa piro. Eisi osa iava revasiva vateparivoi voeapa evoea vuri irara, ra oisi iavirava oira-ia ukaioave. Ra torevokovira voeaa vaaro vuri vovou vo voriaro ouive.”

7 Uva oreovu uvuavorao eravao iava oa oiso puraerao,
“Iu. Oiraopavira rutu, Turaro Pauto vii-ia goru-ara rutu toupaiveira. Vao oa iavirava

✡ 16:2: Eks 9:8-12 ✡ 16:3: Eks 7:17-21 ✡ 16:4: Eks 7:17-21

✡ 16:6: Ais 49:24-26

oirara rovirieipariveira kortua-ia oiraopa vovou rutu sirova vao torevokoa rutu.”

8-9 Oire uva vo resurapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao ravireo-ia. Uva oisi-a eisi osa iava Pauto ravireo eakarevoiva, oirara rutu kasirevorao va-ia vao riroa tuitui kasi ravireo vaaro. Oa-ia vurivira rutu voea evoea kasirevorao. Osa iavirava eisi rera tovipaoro Pauto rera takupaivorao ro ira-ia gorua toupaiveira vara rutu evara vuriara kareke piepasa. Uva viapau oiso ora voea iava sopaura oaive porepaivora rera vaisiaro kae piepasa.

10 Uva vo vavaepato ita purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao rei-ia paupa vavaraito vaaro. Oa iava rupaerao vo sararore oirara oea vavaraito reroarovi toupaiveira. Uva rirovira rutu siitoka iraopaaerao upiapaoro. Uva oisi-a eisi osa iava ora voea iava arevuocara oaive kotukotupaivorao vara gatagatapaoro.

11 Uva ora voea vo upiaroarore rugoru-goopaoro ora kapuara Pauto tovi iraopaaiverao rera takupaoro ro vuvuiua iava. Ari ita, vo osa viapau oiso ora voea iava sopaura oaive porepaivora vo vovouore evara ovaupaoro oara oisoa purapaive.

12 Uva katai vatarapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao riro karia uuko kara vao-ia Yufretis. Oa iava voava vo kara raaka ovoierao raiva pura ovoioro turaro irarapa king irara, oisore ra voa urioave oisiriva uva ravireo kaeparo viroveira.

13 ☩ Uva vo peva tugara peva kekeavorao oiso rorovira osa rokoroko kare. Oea dragon

gisipoaro iava riroto kosia virorao ora vavaraito tapo gisipoaro iava, ora profetato gisipoaro iava tapo ro riro kuuvuto.

14 Opevaa eva uraura peva vuri irara rutu oea oaravu rutu ravotoara purapaiveira. Uva avapaveira voea iare oirara rutu voeaaro king irara voeao vo rasitoa-ia, voea guru rovopaooro upoa kosi piepasa vo vokio-ia rei voki Pauto vaaro ro ira-ia ogorurovu rutu toupaiveira.

15 ✝ “Uvu iraopata! Ragai oiso visii iare sita pievira poura viroverea osa kavirupato! Ra rorupareve ro ira uutupaoro viapau uusiparo. Osa iava uvuipa ra vearovira ora rera vaaro-ia varoa tuuro, ra viapau gapuvira vokareve. Ra oisi iava oirara viapau rera iava ariipa tavuki kekeive. Osa iava uvuiparoi ra roru iraoreve.”

16 Uva voea vuri irara tugara uraura irara king irara guruvorao voa evoa oea Hibru reo-ia vaisipaveira oiso, Amagedon.

17 Uva erao vatarapato purapurapato ensel ora rera vo kokoaro kasipua petorevorao aue-ia kiuvu. Oa iava Rovopa Kepa Tempel sovara iava ora paupa iava Pauto vaaro oreovu rirovira rutu keeraoro oiso puraerao, “Ovoiei rutu.”

18 Uva varakeoto parakauoro roropaoro avaparoerao, ovusa rera vo gurukoaro karekepavaro, ovusa rera varakeoto pokoparo virorao. Oa iava riroto ravurike karekeroerao. Uva rera-a eera ravurike rirotoa rutu. Ira oravurikerovu rutu-ia puteparevoi varao oara ovuutarovu rutu ia oisoa karekepape vo osa oirara vo rasio-ia

✝ **16:15:** 1 Te 5:1-11

toupaive. Viapau oiso oravurikei oisi roroa vai oisi eisi karekeepa tuariri osa ro-ia.

¹⁹ Uva va vao riro urui oa rera-ia vo peva puravorao kaku virooro, ovusa otaererovu rutu iava ouruirovu rutu varao riropa uruiro oara opesi ovoipaerao vuri ovoipaoro. Uva Pauto riroa uruire vao Babilon urui rugorugooreroao. Oa iava vo urui ukaio piervorao o-ia kap iria-ia wain ovi toupaiveira. Wain eva-a riroa rutu kasipua Pauto vaaro.

²⁰ Uva tokotokoara rutu rokovorao opesi ovoioro. Oa iava viapau oiso opukui touvorao vorerivira.

²¹ Uva rirova rutu kokeva ais koveorao. Uva ogagatarovu rutu aisiara riro vavatapara aue-ia uvuipai 50 kilos vara vavataaro katakataivira. Evaisiro aisiroa vuvuiua iava kovekovepaerao oirara-ia. Oa iava oira-ia ais vuri iraoaerao. Uva oisi-a eisi osa iavirava Pauto takau iraopavirao oirava eira ais iria voea vuri pieevorao.

17

*Reiva Turarova Riakova Otopava Iria Vuria
Voria Oueva. Oira Vaisiaro, Babilon O Vaisia
Porearo, Oloturovu Raga Purapa Irara*

¹ Uva iravu purapurapato ensel erao vatara iava oea erao vatara-ia aue dis pitupaivorao ira urioroerao ragai tavisa oiso, “Uriou o tuesa reiva riakova otopava iria uuko karaaro rutu sirova toupaevoi. Iria oira vaaro vuri vori oupae. Uva oiso vovouparai ra oira-ia vii kareke piea.

² Turaro irara king irara voeao vo rasio-ia oea oisoa riro pitupituro rutu purapaive otopara oira

tapo riakova. Ora oirara voeao vo rasio-ia oea oirava va vao otopa pitupitu purapaiveira. Oa iava kokoropaaveira oiso rutu osa ro ira spak-paoro kokoroparo.”

³ Oire uva Tugoropato Uraurato ragai-ia riro varivarivira rutu karekeroiva, eera enselto ragai kaerevorao orasivu iare vo uva viapau oiratoa vai toupareve kuvala tapi. Uva-a eva uva iri-avu kekeavorao riakova iria revasipato vavaraito ivara-ia paupaorao. Uva rera-a eera vavaraito ira iava varaua agasi iraopaerao riro vaisiro iava Pauto tovipa vaisiro. Uva rera raga vavaraito ira erao vatarava kukue tourevorao, ora katai tau aue keta.

⁴ Uva oira-ia riakova aitereivu revasipatoarei kuvutoarei toupasivorao, ora ooritorovu rutu golara, ora oaravu oritopara oara oisoa purapaive veearopara iava avekeara, ora aasi iroro varao pute pie voriara rutu. Uva ora oira iava vavaea-ia kap-ia golava pitupaevorao o iria agasiorao aue-ia opitupiturovu rutu eruara Pauto osireiaro-ia, ora opitupiturovu rutu vuivuipara otopa pitupituro varao oara oisoa purapaeve.

⁵ [✡] Uva rigatoa oira vaisiaro iava oira kagavearo-ia toupaivorao, vo vaisio oa porearo vituaro vatauvira toupai oiso, “Rei Urui Babilonia. Oriakorovu rutu otopa riako aakoaro-a vii ora opitupiturovu rutu vuriara varao vo rasio-ia.”

⁶ Iria eira riakova Pauto voeaaro oisoa upoppaoro voea kopii piepaeve ora voeao oea oisoa Jisas oirao piepaeve rera vaisiaro iava sипosipopaoro. Uva ragai oira kekeavorao osa

[✡] **17:5:** Ais 13:1-18; 2 Te 2:7

voea revasiaro-ia ukaioorao. Oa iava kokorovira karekeorao. Oire uva va eva kekeavoiva, rirovira rutu tavetave iraopaoro va-ia eva rirovira rugorugooraero.

7 Uva purapurapato ensel ragaire oiso puraroerao, “Eakere rirovira rutu rugorugoo iraopau? Uvuiparai vii soporepaa vatau reo rutu vituaro iava o riakova vaaro ora ro vavaraito ira-ia erao vatara kukue toupaiveira ora katai tau keta, ira ivara-ia paupaoveira voraro avapaoro.

8 Rera kekerivorao ro-ia vavaraito tuariri ira oisoa tootoovira toupareve. Uva vo vokio viapau oiso rera epao. Ari ita, uva utupavira vo riku eva kavurevereoa oa viapau rekasia vai voava kae virooro. Ra oisi iavirava opesiko ovoiro. Ora oearoi oirara vai vo rasio iava voearo oearoa Pauto viapau vaisiaro rigatoreva Vukua-ia Tootoopa vo vuutari-ia oa-ia rasito purareva. Oea-a evoea oea rera vavaraito kekepaoro rirovira rutu tavetave iraopaiverea. Eake iava? Uvare tuariri oisoa tootoovira tou rovopareve. Uva vo vokio viapau rera epao ita. Ari vo utupavira ita karekerovere.

9 “Ro ira vearo rugorugoo rutuva toupareve ira uvuiparoi ra vearovira rutu taraiparo va-ia vao oiso-ia, Varao-ia erao vatara kukuero oara oiso toupai erao vatara pukuiara, oara varaaro-ia riakova paupaoveira voa erao vatara pukuiara.

10 Uva vara-a varao erao vatara kukue oara erao vatara king irara reipa irara reesipaiseira, oiso vo vavae opesi ovoiaepta osa iravuei kataito ira vo vokio touparevoi ovusa iravu touvira reipaoro karekerovere. Oire ra utupavira karekerero viro, ra oisi iavirava gare vuutavi raga-ia toureve.

11 Uva rera eera vavaraito tuariri rutu ira oisoa tootoovira toupareve. Uva vaviopavira viapau rera epao ira oiso toupare, Eera vo peva vatara-pato reito. Ari ita, uva rera-a voeao saratoaaro erao vatara (7) reipa irara ira ita eera opesi ovoiroverea.

12 ✱ “Ari ita, katai tau kekerivorao keta oara katai tau reipa irara reesipaivoi oea touvira gorua oupaiverea ro ruvara-ia vavaraito. Oire ra reipaoro toupaive vavaraitoa tapo katai vuutavi raga uvuiaro-ia.

13 Uva voea-a evoea reipa irara oea katai rugorugoo ragava toupaiveira. Oa iava varivariara ora goruara varao oara voea-ia toupaiveira evara rutu oiso vateiverea rerapa ro vavaraito.

14 ✱ Uva Sipsip Kakaeva ora upoaverea. Ra oisi iavirava Sipsip kakae voeava ora keevoisioro voea-ia puteve rutu. Eake iava? Uvare rera ira turaroparoi rutu oearovu rutupa turaro irara, ora uvare rera-a king irara rutupa king. Ra oirara voeao oea rera tapo toupaiveira rera vo keeraaro sirova utupaave voea oea ora rerapa reesireva. Oa iava rera vo reoroaro vearovira rutu sirova oisoa utupaave oea-a evoea uvuipaai ra vo upova ora keevoisiave rera tapo ro-ia Sipsip Kakae.”

15 Uva ragai tavirevorao oiso, “Vo kararo ita kekerivorao riropa kararo uukoara ooviroa sirova paupaoveira oira o otopava. Okararoa osasararoa rutu reesipaiveira ora aue oirara rutu vo okantrirovu rutu-ia, ora ovararovu rutu, ora oreorovu rutu.

✱ **17:12:** Dan 2:41-42, 7:20, 24 ✱ **17:14:** Re 19:16, 19-20; Mt 22:14

¹⁶ Ora evara katai tau keta oara tapo ita keke ovoirivorao oara voeao reesipai king irara oea rutu evoea ora rera ro vavaraito oirava eira otopava ora keraverea. Ra oira vuri pieive rutu oira iava varoara rutu veraoro. Vo osa oira iava tapo varaua iava sopeara aioive oira kasi ovoioro tuitui kasi-ia.

¹⁷ Iu, Pauto voea iava sopaura-ia rugorugooara tovo rovoreverea, ra oisi iavirava va vao puraoro oisi va karekeive. Ari ita, katai rugorugoo ragava toupaiverea ora vao gorua oara ouiverea, ra vara iavirava oiso touive osa king. Oara rutu evara vateiverea vavaraitoapa. Uva oisi-a eisi osa piepaiverea vo rutu rekasisa ovuuta-ia Pauto vo reoroaro oiraopavira rutu karekeperea varao iava oara iavirava oisi eisi puraroepa.

¹⁸ Uva eira riakova iria kekerivoi, o-ia vao-ia rei urui oa oiso toupai, Reipa irara rutu iava kukue voea vo rasio-ia.”

18

Babilon Urui Ovoiepa Vurioro

¹ Uva vao isivaaro iava iravu raga purapurapato ensel kekeavorao urusia-ia ira vuvuiua iava vararoerao. Ira-ia riroa rutu gorua touvorao ora riroa keraria rera vaaro. Oa iavirava rasito aviaavirevorao rirovira rutu.

² [☆] Ira rirovira rutu takatooro oiso puraroerao, “Reiva Babilon urui iria opesi ovoioi. Iria opesi ovoioi vurioro. Iria oiso karekeoi vo vokio, Oira-a vuri tugaraaro vo uruiaro. Oa ia toupaiveira vuri irara tugara ora vuri

[☆] **18:2:** Ais 13:21-22; Jer 50:39

kare kokio kare. Oea rutu tapo oira-ia toupaiveira.

3 Eake iava? Uvare osararovu rutu oirara oisoa oirava opitupiturovu rutu otopara purapaive. Uvare oiso toupai, Oira ruvara-ia riro gorupa wainro-ia oisoa ukaiopaave. Osa raga ita reipa irara voeao vo rasio iava oirava otopa pitupituro purapaiveira. Ora voeao oirara oea vo rasio-ia sara kovoro purapaiveira riroara oara purapaoro vara-ia riroara rutu moniara oupaiveira ovovourovu rutu sirova riopara kaureo vovouro oira varaaro.”

4 [✡] Uva oreovu uvuavorao oreoa vuvuiua iava uriooro oiso puraerao, “Oirara oaa evo urui iava kosita viro. Teapi oira tapo ora taveopata oira vovouaro-ia vuria. Teapi oira tapo ora taveopata vuri vovou vo voriaro oira vaaro ousa.

5 Oira vaaro vuria oa oiso rutu ora gurupapeira osa oavu torearo pukuia oa ipaepa rutu vuvuiua iare rekasisa. Uva Pauto vo vovouro ruture evara vuriara rugooparoveira vo urui eva varaaro.

6 Rugoo iraopata vo vovoore eva oira otopava oa purapaeveira. Ra oisi uvuivira rutu oira-ia oisi piepata oiso osa visii piepaeveira. Uvare ora oira vo vovouaro vuriara tavosipaiveira, oa iava rirovira rutu karekepapeira. Eisi raga ita osa uvuipatai ra oira vo voriaro vuria vao eraopa vori tapokopata vo vorirei rutu purapaoro oira-ia. Iria eira riro gorupa uukoro

[✡] **18:4:** Ais 48:20

porepaeveira kap-ia. Osa ita uvuipatai
ra oira vo goruaro vao eraopa goru
tapokopata oira vatepasa voreripavira ita.
Ra vara-ia ukaiopao varao-ia vuriara.

- ⁷ Iria oisoa ora oira raga vaisiaro kae piepaeve
opitupiturovu rutu purapaoro ora oira
raga vo ruiparoaro uvui piepasa. Eisi
osa iavirava uvui iraopatai ra oirapa riro
upiaro vai rutu vatepata oira vo kau-
reoroarova uvuipaoro. Ora oira tapo
rirovira rutu gau pie iraopata vova oira
iava sopaua-ia uvava oiso purapaoveira,
Ragai oiso toupaa Kwin. Ragoa pauparai
Kwin vaaro-ia paupa. Viapau oiso ragai-a
rareova. Siraoa viapau uvuipai ra ragai-ia
karekepe, ra oisi iava gaupaa. Viapau rutu.
- ⁸ Uva oisi-a eisi osa iava osasararovu rutu vuri-
ara oira-ia karekeperea katai voki raga-
ia. Riro irara upiapaoro kopiipaaverea.
Uva riro irara rutu vurivira gaupaiverea
ora riroto ogoeto ira tapo karekeroverea.
Uva riroa tuitui kasi Babilon urui rutu
kasi ovoiverea. Iu. Reito Pauto oira
vo vovouroaro rovirieireverea rutu oira
vaaro vuria vo voriaro kare pieoro oirapa,
eera Turaro Pauto riro gorutoa rutu.”

Eisi osa puraepa vo reo vuvuia iava va.

- ⁹ [✡] Uva voeao reipa irara vo rasio-ia oea oirava
otopa pitupituro oisoa purapaive ora oaravu tapo
riroara kaureo vovouro rutu oisoa purapaive oira
tapo ora voea raga-ia rugorugoopaoro. Eisi osa
iava voea reipa irara kupareto tueiverea ovusa

[✡] **18:9:** Jer 50:8-16, 46

kaero viro, vo rara tuitui kasi oira kasiive. Ra oisi iavirava rirovira rutu gaupaive siraopaoro.

10 Uva uririaverea rutu vaopa vuria rutu upia oa taru oira-ia karekeperea. Ra oisi iavirava oira asavira tauaivi toupaive oiso purapaoro, "Siraovira! Siraovira rutu vii-ia Babilon! Uvare vii-a rei urui rutu. Ora vo uvare riro varivari urui rutu-a vii. Vakoravira raga katai vuuta raga-ia vii vo vuriaro voriaro vii-ia kareke ovoiei."

11 [☆] Ra voeao oea vo rasio-ia sara kovoro purapaiveira oea vo uruire vao rugorugoopaaverea. Ra oisi iavirava vo uruipa gaupaive rirovira rutu siraopaoro. Eake iava? Uvare viapau ita irai epao ira uvuiparoi ra voea ruvara-ia kotokoto voriparo vorerivira.

12 Vo kotokotoro-ia aue gol, ora silva, ora veearopara avekeara, ora aue aasi riro voriara rutu, ora veearopara rutu popotepa varoro, ora osasarovu rutu revasipa varoro, ora gausisi varoro, ora oaravu rutu evaoara veearopa geesiara. Ora orekerovu rutu oara purapaiveira elefant iava ketaara-ia. Ora orekerovu rutu oara purapaiveira oevaovu-ia evaova riro voria rutu, ora aue bras, ora ainara, ora aveke korikoripara.

13 Ora orekerovu rutu varao oiso, vasirere, ora tagotago o aiopava, ora akoroara geesipa kupare purapara, ora osasarovu rutu tugara geesipara, ora veearopa sandaro, ora aue wain, ora korovo, ora veearopara aue plaua, ora aue wit, ora bulmakau, ora sipsip, ora hos, ora karis-ara, ora voeao akuku kovo irara, ora oirara tootooroaro tapo ita. Evara rutu voea vo kotokotoroaro oaria sara kovoro oisoa purapaive osa viapau oeai vo

[☆] **18:11:** Esi 27:13, 27, 36

vara voripasa.

¹⁴ Oea-a voeao oea sara kovoro oisoa purapaive oea oiso puraaerao oirare, “Varao rutu oarapa vii iava sopaua riiriipapeira rutu vara oupasa oara rutu vii kavuvorao. Oaravu rutu veearopara aioara, ora orekerovu riropa voriara, ora orekerovu rutu veearopa oritoro vii varaaro oara rutu evara vii kavu ovoivorao. Oire uva oirara viapau oiso orekerovu avu vai veearopara vai vii-ia vorerivira kekepaiverea.”

¹⁵ Uva voeao oea sara kovoro purapaiveira vara-ia rirovira moni oupasa vo urui-ia eva, oea rirovira rutu uriripaaverea vaopa vuri upia oa ouvoi vo urui eva. Osa iavirava vo urui asavira tauaivi oga pievira toupaiverea gaupaoro rirovira rutu siraopaoro.

¹⁶ Uva oiso purapaaverea, “Siraovira! Siraovira rutu vo uruivipa vao riro urui! Ouruia oisoa tuariri veearopa varoro popotepara-ia tuupape ora osararovu rutu revasipa varoro. Ora oiso osa ora vo urui iava varaua oisoa oritopaive aueia gol, ora veearopa avekero, ora aasi iroro riro voripara.

¹⁷ Ari ita, vakoravira raga oara rutu evara moniara ora oritoara rutu opesi ovoiei.”

Oire uva kepten irara rutu selpa uvuoro-ia tou irara, ora voea rutu voeao oearoa uvuoara-ia voripaoro uvarovure avapaaveira, ora kovopa irara uvuoia-ia, ora oearovu rutu voeao oea sara kovo purapaiveira avakava-ia oea rutu Babilon urui siituepaoro tauai torepaaverea.

¹⁸ Oea kupareto kekeivere ovusa tuitui kasi vo urui kasive. Ra rirovira keerapaoro oiso

purapaave, “Aa vo uruio vai epao oa vo uruiova vaeavira toupai rei urui, raa?”

19 Uva ora voea kukuearo-ia rasito poupopuaro vikipaiverea gaupaoro siraopaoro rutu. Ra oiso purapaoro rirovira rutu gaupaise, “Siraovira rutu! Siraovira rutu rei uruipa, oa-ia moni oupaioveira igei vao igoa torevokoaraaro-a uvuoara. Siraovira rutu! Vakoravira raga opesi ovoiuei.” Eisi osa puraaepa selpa uvuoara-ia kovopa irara.

20 “Vii vuvuiua, ora oirara rutu Pauto voeaaro, ora visii aposel irara, ora profet irara visiigoa rutu uvuipatai ra roru iraota va-ia vao oa vo vokio karekei vo uruia vao riro urui. Ouruia rovirieirevoi Pauto vo uruipa vuri vovou vo urui vaaro kare pieoro ovovoua eva oisoa purapaise visii-ia.”

21 Oire uva vo reo opesieiva, iravu riro varivarito enselto iriavu aveke ourevorao rirova rutu wit tatupava. Uva oira kae pieoro oira-ia vikiroerao avakava sovara iare. Uva oiso puraroerao, “Osa oiso vo urui vao rei urui kae pieiverea Babilon-ia va-ia riro varivarivira rutu vikisa. Ra oisi iavirava oirara viapau vo urui vorerivira kekepaive.

22 Osa-a eisi osa iavirava gita guruko ora osararovu rutu pupipara, ora rivu, ora utave ogurukoa rutu evara viapau uvuipai ra vorevira varao uvuive vii java riro urui. Ora voeao oearoa tarai oupaiveira okovorovu rutu purapasa, oearoa-a evoea viapau uvuipaai ra voea vorerivira kekepaive vii-ia. O wit tatupava aveke iria gurukoaro-ia viapau uvuipai ra vorerivira oira gurukoaro uvupaise ita vii-ia.

23 Ora vuravu aviaviaro viapau uvuipaoi ra viire aviaieve vorerivira. Ora ro vo reoaro ira airepavira riako oupa, ora o rera oiraaro riakova. Oara rutu-ia evara viapau uvuipai ra vara uvuive vorerivira vii sovara-ia. Voari tuariri vii voeaaro oirara sara kovorova oisoa toupaive oiso rutu varava toupaoro reipa irara rutu oirara vo rasio iava voea. Ora oiso osa oisoa oirara rutu osararovu rutu iava oisoa keakeapari oaravu rutu-ia kavokavoara.”

24 \diamond Uva Pauto vo urui eva kekerevorao ouruia vuriava toupaiveira profet irara upopa, ora oirara rutu voeao rera voeaaro oeava oisoa oirara rutu voeao vo rasio-ia keripaave voea kopii pie ovoipasa. Ovuria tapo eva oa voa raga toupaivoi vo-ia Babilon urui raga-ia.”

19

Oirara Rutu Rorupaiva Uvare Babilon Urui Vuriepa

1 \diamond Vao isivaaro iava ragai oavu riro takato gurukoaro uvuavorao oiso rutu osa riro takato riro irara rutu oirara vaaro voeao oea vuvuiua-ia toupaiveira. Oea oiso puraaerao, “Pauto vaisiaro kae piepe vigei reraaro Pauto. Eera-a kataitoa raga ira vorevira vigei ourevoi, rei vaisitoa rutu, ora riro varivarito.

2 \diamond Ira kortua-ia oirara rovirieipareveira oiraopavira rutu torevoko vovou sirova. Uva o otopava riakova oira vaaro-ia otopa pitupitu oirara rutu vuri pieeva voeao vo rasio-ia. Eisi osa iavirava Pauto oira vo vuriaro voriaro vorevira

\diamond **18:24:** Hi 11:32-40; Jer 51:49 \diamond **19:1:** Sam 118:22-29 \diamond **19:2:** Diu 32:43; Re 6:10

kare pierevoi oirapa. Eira riakova iria Pauto kovopa iraraaro upopaoro oisoa voea kopii piepaeve.”

³ Oire uva vorerivira ita oiso keeraoro oiso puraaerao, “Pauto vaisiaro kae piepe! Uvare tuitui kasi kuparearo riro urui kasivoi vao oa vokiara rutu-ia ipapapeira!”

⁴ Oire uva oisi-a eisi osa iava erao tau vo resura (24) turaro irara ora vo resurao vo kareo oea tootoovira toupaiveira oea rutu takua virorao kokoto rekuoro Pautoa-ia vuurapa vaisi puraoro, ira pauparoveira rera vaaro-ia paupa. Uva oiso puraaerao, “Oiraopavira rutu Pauto vaisiaro kae pie iraope. Vigei reraaro!”

⁵ \diamond Uva voava vo paupa Pauto vaaro oreovu keeraoro oiso puraerao, “Visii Pautoa-pa kovopa irara, visiigoa rerapa Pauto avivikepataveira visii oira akukuro, ora visii visiigoa oearovu rei vaisirova toupataveira. Visiigoa rutu Pauto vaisiaro kae pie iraota.”

Riako Oupa Vurei Puraiva Sipsip Kakaepa

⁶ Oire uva oreovu uvuavorao oa karekeerao riro irara rutu iava oirara oea ora guruaerao. Ogorukoa oiso rutu pokoi pirorao osa riroa uuko sirisiri gurukoaro, ora oiso osa riroto varakeoto pokoi piearo gurukoaro. Ogorukoa eva oiso puraerao, “Pauto vaisiaro kae piepe. Reitoa rutu Turaro eera vigei reraaro Pauto. Ira-ia goruara rutu toupaiveira. Ira vo vokio kingvira rutu touparevoi.

\diamond **19:5:** Sam 134:1

7 [◊] Uva uvuipaviei ra vo vokio-ia vearo vovou iraovio rera vaisiaro kae pieoro. Eake iava? Uvare vuuta karekei Sipsip Kakae vaaro oa-ia riako oupai. Uvare riakova ora vatatopooro tuepaoi, voea raga ita Pauto voeaaro.

8 Uva Pauto oirapa popotea varoa vaterevoi vearoa rutu, ora riro aviavia rutu, ora sisigaruea rutu. Uva va-ia tuuoi va vao popotea varoa.” Oa-ia torevoko vovou rutu reesievoi vo vovouo oa purapaiiveira Pauto voeaaro.

9 [◊] Uva purapurapato ensel ragai tavirevorao oiso, “Vo reo rigatori oiso, Pauto oeavure keeraroi riroa iare ora oupa aio Sipsip Kakae vaaro. Oa-ia uvuipaai ra roru iraopaive.” Uva oiso ragai tavirevorao, “Oreoa vao-ia oiraopa reo rutu Pauto vaaro.”

10 Uva takura virorao enselto kokotoaro ruvara-ia rera-ia vuurapa vaisi purasa. Uva ragai tavioro oiso puraroerao, “Opeita eisi ragaire pieri. Uvare ragai-a vii tapo kovopato, ora araoko irara oara tapo. Visiigoa rutu Jisas oirao piepataveira rera vaisiaro iava siposipopaoro. Úvuipauei ra Pautoa-ia vuurapa vaisi pura iraori kataitoa raga. Ari ita, taraipaviei oiso, Tugoropato Uraurato profet irara vo rugorugooroaro oisoa toretore piepareve Pauto vaisiaro iava siposipopasa. Eera ira voeao oirara tauvapareveira oea Jisas vaisiaro iava siposipopaiveira.”

Oirato Popotepava Kaare Hos Ivara-ia Pau-paroepa

[◊] **19:7:** Mt 22:1-10; 2 Ko 11:2; Ef 5:32; Re 21:2, 9 [◊] **19:9:** Lu 14:15-17

11 ⋆ Uva vuvuiua kekeavorao urusia-ia ovusa karu pirorao. Uva toupaevorao kaare hos iria-ia pauparoerao oirato. Ira vaisiaro oiso toupare, Eera oirato ira rera vo kovoaro vearovira rutu tokipareveira. Ora, Eera oirato ira ora rera vo pitupituaro oiraopa rutu purapareveira. Vosa oirara rovirieireve kortua-ia, ora vosa upoa tore piereve, oire uva oisi-a eisi osa torevoko vovou raga sirova utuparoi vara purapaoro.

12 Ira iava osireito oiso roroparevorao osa tuituia vuvuaro, ora riroara kukuvaipara reito varaaro rera kukuearo-ia toupaivorao. Osa oavu rigatoa rera iava varaua-ia toupaivorao eva rera vaisiaro. Eera kataitoa raga ira raga vo vaisi-ia taraiparoveira vo osa oearovu, viapau.

13 ⋆ Uva revasiva varoa veuevorao vao oaia tuuparoveira. Oa iava oiso rera vaisiivorao, Pauto Vo Reoaro.

14 Uva viurupa irara voeao vuvuiua iava hos kare-ia paupaaerao kaare kare voea voeааро. Uva popotepa varoro raga-ia tuuoro vearopara sisigarueara rutu rera sirova utuaerao.

15 ⋆ Uva ro irapato voea reraaro tooriova touparevorao riro avuavuto ira rera gisipoaro iava kosiparo virorao, oiso ra oearoi uporeve oirara vai rera ro-ia toorio. Ora kakuto ainto kaeparevorao rerava oirara rutupa reipasa eera kakuto. Ra wain pigireve aveke rikui-ia wain pigipa oa-a eva riroa kasipua Pauto vaaro ro ira ogorurovu rutuva toupareveira.

16 Ira-ia rigatoa toupaivorao rera vaisiaro iava

⋆ **19:11:** Sam 9:1-8; Ais 11:4

⋆ **19:13:** Jo 1:14; Ais 63:2-3

⋆ **19:15:** Ais 11:1-5

oa varoa-ia toupaivorao ora rera kokotoaro-ia tapo. Vo vaisio oiso-ia, Kingpa irara rutu reraaro King, ora Turaro irara rutu reraaro Turaro.

17 [◊] Uva iravu ita purapurapato ensel kekeavorao ovusa ravireo osireiaro-ia toreparoerao kokio kare ruture rirovira keerapaoro ovusa vuvuiua vuutaaro-ia papaivorao. Uva oiso puraroerao, “Uriota vo ora gurusa riroa-ia aioa Pauto vaaro.

18 Visiigoa uvuipatai ra kingpa irara varuaro aiota, ora kepten irara tapo varuaro, ora voeao viurupa irara varuaro voeao riro varivaripa irara. Ora hos kare tapo varuaro, ora voea oea vo kare ivara-ia paupaaveira hos kare. Ora uvuipatai ra oirara rutu varuaro aiota voeao akuku kovo irara, ora voeao oea evoea tokipaiseira, ora voeao oea rei vaisirova toupaiveira, ora oira akukuro.”

19 Oire uva rera vavaraito kekeavorao, ora kingpa irara voeao vo rasio iava, ora voea voeaaero viurupa irara oea ora guru ovoiaerao, oiso ra rera tapo ora upoave ro ira hos ivara-ia pauparoerao. Ora vo osa rera voeaaero tapo viurupa irara ora uposa aeppaaero.

20 [◊] Ari ita, vo osa vavaraito piturevorao, ora profetato riro kuuvuto ira oisoa riroara rutu ravotoara purapareve vavaraito osireiaro-ia. Opitupitu-a eva oa-ia oisoa oirara keakeapareve, oiso ra vo reesi ouive eva vavaraito vaaro. Ora oiso ra tokarasipa tapo vuurapa vaisi purapaiseira. Uva vavaraito vaiterei rutu ora riro kuuvuto profetato aiterea touvira tootoopasiveira aiterea vikiiva rirova-ia rikui, iria-ia riro

[◊] **19:17:** Jop 3:9-17; Sek 14:1-7 [◊] **19:20:** Dan 7:24-26

kasirao kasi tuituia vuvupaiveira solfa-ia aveke viitavoko.

²¹ Uva rera roari ira hos ivara-ia pauparoerao oearovu uporevorao viurupa irara vaiterei voeaaro rera-ia toorio riro kaekaeto ro ira kosiparo virorao rera gisipoara iava. Oa iava vo kare rutu kokio kare urioaerao voea varuaro evoea oirara aiosa. Oa iava vo kare iava kovuara vukuerao rutu.

20

Seten Ira 1,000 Ivaro Rutu-ia Tuukeparoverea

¹ Oire uva iravu raga purapurapato ensel kekeavorao urusia-ia ovusa vuvuiua iava vararoerao kii-ia pitupaoro rikui karupava, o iria-ia viapau rekasia vai toupaiveira. Uva riroa-ia tapo sen iro pituparevorao.

² [✡] Uva rera ro riroto dragon raurevorao eera dragon tuariripatoa rutu ira oirara rutu iava gasipareveira, ro-ia Seten. Uva oisi-a eisi osa iava rera tuukerevorao sen iroro-ia, oiso ra vo tuukeva toupareve 1,000 ivara rutu uvuiaro-ia.

³ [✡] Uva enselto rera vikioro rera roko pierervoirao rikui-ia o iria-ia viapau rekasia vai. Oa iava voa rera ururao tupa ovoirevorao goruvira rutu. Osa iava viapau uvuipa ra rera Seten vorerivira oirara vai keakeapareve vo vuuta-ia vao. Uva evoa uvuiparoi ra 1,000 ivaro rerare pute rovove. Oire ra utupavira voava rerare karuive. Ra va iava uvarovu vokareve poteku vuutavi raga-ia oisivi raga.

Jisas Ira 1,000 Ivaro Rutu-ia Turaroparoverea

[✡] **20:2:** 2 Pi 2:4; Ju 6 [✡] **20:3:** Re 12:9

4 [◊] Uva oaravu kekeavorao reipa irara paupara oara-ia paupaaerao oearovu osa Pauto voeapa kovoara vateparevorao oirara vo vovouroaro rovirieipasa kortua-ia. Uva riro irara tapo urauraaro oirara kekeavorao voeao oea Jisas oisoa oirao piepaive rera vaisiaro iava sipoipopao. Ora oisoa goruvira rutu Pauto vo reoaro-ia tapo pitupaive. Oa raga-a eva oapa oisoa keripa irara voea okoearo tokopaive, ra oisi iavirava kopipaave. Uva tapo voeao urauraaro kekeavorao oea viapau vavaraitoa-ia vuurapa vaisi viapau oisoa purapaive ora rera tapo iava tokarasi. Vo rara viapau rera vo reesiario tapo oupaive ora voea kagavearo iare ora vavaeara. Oea-a evoea oea Tootoo Ovoi ouiva. Oa iava reipaoro Krais tapo toupaiveira 1,000 ivaro rutu uvuiaro iare.

5 [◊] Eva-a rovopa vuuta rutu oa-ia oirara tova urui iava vorevira toreaverea. Uva oearovu kopii irara viapau oiso Tootoo Ovoi ouiva vo vuuta-ia eva. Oea vaore 1,000 ivaro tuepaaveira, oiso ra opesi rovope.

6 [◊] Uva voea-a voeari oea vorevira tore rovoaepa rovopa vuuta-ia, oea uvuipaai ra roru iraopaive ora airereipaoro. Osa iavirava eraopa kopii viapau uvuipai gorua vai-ia voea kove pieve. Viapau. Ari evoea taru pris kovo-ia pitupaiverea Pauto vaaro ora Krais, ora tapo reipaoro toupaive rera tapo vo ivaro rutu uvuiaro-ia 1,000 ivaro.

Seten Ira Vuri Iraoroepa Rutu

[◊] **20:4:** Dan 7:9, 22; Ais 11:1-10; Ais 65:17-25 [◊] **20:5:** Lu 14:14;
Fl 3:11; 1 Te 4:16 [◊] **20:6:** 1 Ko 15:51-57

7 Utupaua varao 1,000 ivaro opesiperea taru. Ra vara isivaaro iava tuukepa kepa karuive. Ra va iava Seten rera vaaro iava kosiro viro tuukea.

8 [◊] Uva voava kosiro viroverea oirara rutu keakeapasa voeao oea vo resura rasito vatuaroria toupaiveira aue vo saraaro Gok vaiterei ora Megok. Voea rutu voraro rutuva gurureverea Seten upoa purasa. Oea vieiaro uvuiaro oiso toupai osa rogaraara vieiaro.

9 [◊] Uva ora sikasikapaaerao voraro uvarovu rasitoa-ia Pauto voeaaro vo uruiroaro kovokovopaoro ora vao rei urui Pauto oapa siraoparoveira rutu. Ari ita, tuituia vuvuiua iava varaperea voea evoea viurupa irara kasi iraosa.

10 Oisi-a eisi Seten voea kea rovorevoiva, Pauto rera vikirevorao rirova sovara-ia gogagare rikui, o iria-ia riro kasirao vuvu toupaiveira tuituia aue-ia avekea solfa viitavokoaro, vo uva toupasiveira vavaraito vaio ora profetato riro kuuvuto. Uva vo peva rutu evoea vuri upia rutu siitoka oupaiverea ravireoura rutu-ia ora vokiaroro rutu vo uva viapau opesia vai.

Riroa Tavaa Kort Oa Karekeperea

11 [◊] Oire uva oavu reia paupa popotea turaro vaaro kekeavorao urusia-ia osa voa toupaivorao oa-ia pauparoerao Pauto. Uva rasiarei ora vuvuiua rera asavira toripaivorao. Eisi osa iavirava viapau oarei varei iava vorevira kekeivorao.

12 [◊] Uva kopii irara kekeavorao osa voa toupaivorao voeao rei vaisi irara ora voeao

[◊] **20:8:** Esi 38:2, 39:1; Re 16:14; Hi 11:12 [◊] **20:9:** Esi 38:9, 22, 39:6 [◊] **20:11:** Dan 2:35; Re 12:8 [◊] **20:12:** Lu 10:20

akaipa irara oea Pauto vaaro paupa ruvaria torepaaerao. Ovusa roari ira va-ia paupa paupaoro vukuara karukaruparevorao. Uva ovukuvu tapo ita karurevorao eva Tootoopa Vuku. Oa iavirava kopii irara rovirieiparevorao, uvare rigatoara kekeparevorao oara vo vukuria toupaivorao. Oa iava voea kopii irara rovirieiparevorao voea vo vovouroaro uvuiarovarari oara oisoa purapaive.

¹³ ◊ Uva avakava voea rutu vorevira kopii irara kosi pievorao voeao oea oira-ia toupaiveira. Ovusa Kopiia ora vo uva kopii irara toupaiveira oa voare vorevira voea rutu kopii irara kosi pievorao. Osa-a oiso osa iava rovirieipato jas voa voea rutu katakataivira rovirieiparevorao voea vo pitupituroarova uvuivira oiso osa vara oisoa purapaive.

¹⁴ ◊ Uva Kopiia vikirevorao varei ora vo uva kopii irara toupaiveira, oarea rutu vikirevorao rirova-ia rikui iria-ia tuituia toupaiveira. Uva oira-a eira rikui iria-ia eraopa kopii toupaiveira.

¹⁵ ◊ Vosa oirara rovirieipato viapau irai vaisiaro oiratoa vai kekereve vukua-ia vao Tootoopa, oire ra rera vikireve oira-ia eira rirova rikui iria-ia tuitui kasi toupaiveira.

21

Vo Toupai Airepaua Iava Vuvuiua Ora Airepato Rasito

¹ ◊ Oire uva airepaua vuvuiua kekeavorao urusia-ia ora airepato rasito. Uvare rovopaua

◊ **20:13:** Re 6:8; Ais 26:19; Re 2:23 ◊ **20:14:** 1 Ko 15:26; Re 6:8

◊ **21:1:** Ais 65:17; 2 Pi 3:13

vuvuiua ora rovopato rasito oarea opesi rovoepa.
Uva avakava tapo viapau toupaevorao.

² ✰ Uva vao Tugoropa Urui airepa Jerusalem urui kekeavorao oa Pauto ruvara iava varapaerao vuvuiua iava. Ouruia vearo orito rutuva touvorao oiso rutu osa riakova vearopa orito vatatopovira oisoa purapaeve valuato ousa, oira reraaro.

³ Uva oreovu uvuavorao reito vaaro iava oa paupa urioerao rirovira rutu oiso puraoro, “Kekeri! Vo vokio Pauto vo kepaaro toupai oirara tapo. Oa voea vuruvuruaro-ia toupaiverea, ra oisi iavirava oiso toupaive, Rera voeaaro oirara. Iu. Pautoa raga ita ira pere voea tapo, ra oiso toupareverea, Voea reraaro rutu.

⁴ ✰ Ira voea iava gau oviro rutu posiposi piereverea. Ora viapau oiso ra vorerivira ita kopiiave. Ora viapau oiso ita ra vorerivira tavaka vo siraoaro vai oupaive. Ora viapau oiso ra vorerivira gaupaise. Ora viapau vorerivira upiaave. Evara rutu tuariripara oara opesi ovoiei.”

⁵ Uva ro ira reito vaaro-ia paupa paupaoro oiso puraroerao, “Kekeri! Ragai orekerovu rutu airepavira kareke pieavoi.” Uva oiso ita puraroerao, “Vo reoa vao rigatori oiraopa reo rutu, oa-ia uvuipaai oirara rutu ra va oirao pie iraoive rutu.”

⁶ Uva ragai ita tavirevorao oiso puraoro vorerivira, “Orekerovu rutu varao kareke ovoiei! Uva ragai raga-a, Irapatoa rutu. Ora ragai raga-a, Ovoikuto. Ragai-a orekerovu rutu vituaro, ora okovorovu rutu opesiaro. Vosa ro ira uuko

regaparo, irapa eera ragai vagagaavere, ra ukaioro tuputupue ovi-ia uukoa Tootoopa. Oa eva vate ragaavere rerapa vatevateavira.

⁷ Vosa ro ira upoava ora keevoisiro, ira uvuiparoi ra evara rutu varao viraakoara oureve ragai varaaro. Ra oisi iavirava ragai oiso rerapa toupaa, Ragai-a rera reraaro Pauto. Vo osa rera oiso toupareve, Rera ita-a oviitoa oaa.

⁸ [✡] “Ari ita, vosa voeao oea uriripaaveira vore-vira ora ruvupaoro, ora voeao tapo oea viapau oirao piepaiveira, ora voeao oea kaakau kare vo pitupituaro rutu purapaiveira, ora voeao oira upopa irara, ora otopa pitupituro purapa irara, ora kavokavoara purapa irara, ora voeao oea kuuvu irara tokarasi irara-ia vuurapa vaisi purapaiveira, ora kuuvu reoro raga purapaiveira, oearoa rutu-a evoea oea ora voeao vo uruiaro ouiverea vo rirova-ia rikui uva riro kasi vuvupapro toupaiveira aue-ia solfa viitarokoaro-ia. Uva va vao-ia eraopa kopii voea vaaro.”

Airepa Urui Java Jerusalem Urui

⁹ Uva iravu raga ita purapurapato ensel ragai iare urioroerao. Eera-a iravu voeao iava erao vatara enselpa irara oea disara-ia pitupaivorao, varao oara-ia vuriara rutu ovoiopara toupaivorao oirara vuri piepasa. Uva rera enselto oiso ragai tavirevorao, “Uriou! Ra vii kareke piea riakova-ia o Sipsip Kakae oiraaro eira iria ourevo.”

¹⁰ Oire uva Tugoropato Uaurato ragai-ia goruvira rutu ora karekeroerao. Oa iava enselto ragai kaeoro avaroerao oavu iare riro pukui riro

[✡] **21:8:** Hi 12:14; Re 22:15

torea rutu. Uva vo pukui kukuearo-ia toupaoro voava ragai kareke pieparevorao vare vao rei urui Tugoropa Jerusalem urui oa Pauto ruvara iava varapaerao vuvuiua iava.

11 Uva Pauto vaaro aua sisikorevira roropaiwo rutu yo urui-ia eva rei urui. Ororoa aviaviaro pisavira rutu toupaivorao oiso rutu osa aveke o riro voriva rutu. Iu. Eisi osa aveke jaspa iria oiso rutu roropaeveira osa sisiro.

12 [◊] Uva vo urui eva oa-ia rirova kasura toupaevorao riro toрева rutu, okasura-ia katai tau erao (12) rataoara toupaivorao. Uva katai tau erao (12) enselpa irara vara riaaro-ia rataoara rutu uutupaoro torepaaerao. Uva katai tau erao (12) sara Isrel-pa irara vaisiaro voa toupaivorao rataoaro rutu riaaro-ia.

13 Uva kasura iava oiso va uvava ravireo kaeparo viroveira uvava opevavu ratao toupaivorao. Osa opevavu ratao oisova oirapapa varata-ia, ari opevavu oisova koike varata-ia, ari opevavu oisova uva ravireo rokopareveira.

14 [◊] Uva vo kasura vao rei urui iava va oa-ia katai tau erao (12) toupaivorao avekeara vo kasura vituaro goru piepasa. Oavekeroa-ia vo vaisiro katai tau erao (12) aposel toupaivorao Sipsip Kakae voeaaro vaisiaro.

15 Uva rera raga ita eera purapurapato ensel ragai tapo ora reoparoerao ira uvuia-ia pituparevo gol vo urui vao rei urui uvuipasa, ora vo urui iava rataoara, ora vo urui kasuraaro.

16 Uva rera purapurapato vo urui uvuiparevorao rera vaaro-ia uvuia. Oa iava vo urui

[◊] **21:12:** Esi 48:30-35 [◊] **21:14:** Lu 22:29-30; Ef 2:20

uvuiaro vao-ia uvuipai, 2,400 vuutaro (kilometra) va kaekaearo-ia, ora vo urui kasuraaro parakaaro-ia, ora vo urui torearo uvuiaro oara rutu vaeapaivorao katai uvui raga-ia.

17 Uva vo urui kasuraaro tapo uvuirevorao, uvare kasura tapo-a riro toрева. Iria aue uvuipaoi 60 mita. Oa-a vao-ia mita oa-ia oirara oiso orekerovu uvuipaive. Uva purapurapato ensel va-ia eva kasura uvuirevorao mita.

18 ✲ Uva vo kasura eva rei urui iava Pauto oa purareva avekeara-ia varao jaspa. Ora vo urui tapo purareva aue raga-ia gol. Oa iava oiso rutu aviavipaiveira roroiovira roropaooro oiso osa sisiro.

19 Uva vo urui kasuraaro vituaro oritoreva Pauto osararovu rutu-ia avekeara riro voripara. Uva rovova rutu vearova aveke vo kasura rutu vituaro-ia toupaeveira o-ia jaspa. Ari eraopava kuuvava iriavu aveke sapaia. Ari vo pevapava popoteva aget. Ari vo resurapava kokovarava emeral.

20 Ari vo vavaepava sadonikis eira revasiva ora popote vatakopava. Ari katai vatarapava revasipava konilian. Ari erao vatarapava keseva krisolait. Ari vo peva vatarapava iriavu kokovarava beril. Ari vo resura vatarapava iriavu keseva topas. Ari katai taupava krisopres iria kokovara vatakovira toupaeveira ora kesevira. Ari katai tau kataipava o-ia iriavu kuuvava haiasin. Ari katai tau eraopava o-ia iriavu revasipava ametis.

21 Varao-ia katai tau erao (12) rataoara evara aasiara popotepara riro voriara rutu. Orataovu purareva aisivu iava katai isi riro isi aasi isi. Ora

gol raiva raga vo urui sovara-ia, oa oiso rutu roropaiseira osa sisiro roroiovira rutu.

22 Uva viapau oiso Tugoropa Kepa kekeavorao voa vo uruia oa tavariorevorao Turaro raga Pauto ira-ia goruara rutu toupaiveira ora Sipsip Kakae. Aue iava uvare vaiterei raga oiso toupasivorao Tugoropa Kepa ora vaiterei raga-ia.

23 [✡] Uva vo uruia-a eva oa-ia viapau ravireo roro vai ora kekira roro vai. Viapau. Ari Pauto raga vaaro-a aua, oa raga sisikorepaoro voare roropaiseira. Ora vo uvare Sipsip Kakae-a vuravu vo urui oiraaro.

24 Oirara rutu vokapaiverea vo urui raga aviaviaro-ia. Ora reipa irara voeao vo rasio iava oea ora voea varaarova oritoara uriopaave voare riro voripara rutu vo urui-ia.

25 [✡] Uva ravireo-ia viapau uvuipaai ra rataoara tupapaive varao vo urui kasuraaro-ia vo rataoro. Aue iava uvare viapau rutu rupaa vai karekepape vo urui-ia vao.

26 Orekerovu rutu riropa voriara okantrirovu rutu iava oarava koataaverea rera vaisiaro-ia vuurapa vaisi purapasa.

27 Ari varao vuivuipara, ora voearo oirara oearoa opitupiturovu rutu purapaiveira vuriara, ora voeao oea kuuvu reoro raga purapaiveira, oearo-a evoea viapau oiso koataaverea voare. Viapau rutu. Uvare Sipsip Kakae oearovu raga vaisiaro rigatova Tootoopa Vuku-ia. Oea raga-a evoea vo urui-ia koataaverea.

[✡] **21:23:** Ais 24:23, 60:19-20 [✡] **21:25:** Ais 60:1-11

22

Tootoopa Uukoa Ora Tootoopa Ova Evaova

1-2 ✰ Uva rera ro purapurapato ensel ragai kareke pierevorao okaravure uuko kara eva Tootoopa Kara uukoa oa oiso rutu roropaineira osa sisiro. Okara paupa iava Pauto vaaro parupaineira vaiterei ora Sipsip Kakae raiva rutu vuutaaro-ia vao rei urui sovara-ia tou raiva. Uva uuko kara vatuaroo-ia oisoya ora oisiriva uvarreava Tootoopa Ova toupaiveira. Oeva kuapeira kekiraara rutu-ia katakataivira katai tau erao (12) vuutaroo-ia katai iva rutu sovara-ia. Uva vo eva iava guruvara oirara vearo piepaoro voea ruvarupara.

3 ✰ Ari orekerovu rutu varao oarare oiso puraparoveira, “Vuriara” varapa reasipaoro, oara viapau uvuipai ra voa toupaive.

Ari paupa raga Pauto vaaro ora Sipsip Kakae oa uvuipai ra vo urui-ia toupaive. Uva Pauto voearao kovopa irara voa rera-ia vuurapa vaisi purapaiverea.

4 ✰ Ora rera tapo puaaro vurapaiverea ira ora rera iava vaisia rigatoreverea voea iava kagaveara-ia.

5 ✰ Uva viapau oiso rupa vai karekepaperea. Osa iava viapau vuravu aviaviaropa ruippaaverea ora ravireo vai aviaviaro tapopa. Viapau. Ari Turaro raga Pauto voeare aviavipareverea. Ra turarovira rutu reipaoro toupaiverea opesi asavira.

✰ **22:1-2:** Esi 47:1-12; Sek 14:8; Re 4:6 ✰ **22:3:** Jen 3:17-19; Sek 14:11 ✰ **22:4:** Mt 5:8 ✰ **22:5:** Dan 7:27

Jisas Ikauvira Raga Urioroverea

⁶ Uva purapurapato ensel ragai tavirevora oiso puraoro, “Oiraopa reo rutu-a vao-ia. Oreoa ia uvuipaa iirara rutu ra va oirao pie iraoive. Turraro Pauto oisoa Tugoropato Uraurato topatopapareve profet irara sopaaro-ia. Oa iava oisoa rera vo reoaro iava siposipopaise. Ira purapurapato rera reraaro arureva rera voeaaro rutu kovopa irara roroio piepasa orekerovu rutu iava varao oara ikauvira rutu karekepasa aeupaperea.”

⁷ [✡] “Uvu iraori!” Jisas oiso puraroerao. “Urioparai ikauvira. Vosa irai Pauto vo reoaro sirova utuparo vo vuku vao iava oreoa karekepapere utupaua, oire uva oisi-a eisi osa iavirava eera oirato uvuiparoi ra rorureve.”

⁸ Ragai-a vao-ia Jon ragoa vo reo uvuavoiva, vara rutu varao keke ovoiavorao. Oa iava purapurapato ensel kokotoaro ruvara-ia takura viro, ro ira ragai kareke pierevorao vara ruture evara. Osa iava rera-ia vuurapa vaisi purasa aeuparaerao.

⁹ Ari ragaire oiso puraroerao, “Opeita eisi ragai piepari, uvare ragai-a vii tapo kovopato, ora araoko irara oaro tapo voeao profet irara. Ora ragai-a voeao tapo kovopato oea vo reo sirova utupaaveira oreoa vo vukuo-ia toupaiveira. Ari Pautoa raga-ia kataito vuurapa vaisi pura iraori.”

¹⁰ Uva ragai tavioro oiso puraroerao, “Vo reo-a vao-ia Pauto vo reoaro oreoa vo vukuo-ia toupaiveira, oreoa-ia viapau uvuipaei ra vo reo rukuri. Viapau rutu. Eake iava? Uvare Pauto

[✡] 22:7: Hi 10:36-37; 1 Te 4:13-18

vo vuutaaro-a vao vara rutu evara purapasa oa tutuuvoi.

¹¹ Osa iava ro ira viria purapare, osa raga ita vara purapareverea vuriara. Ari ro ira rupa vovou purapareve, ira ita vo vovou rupa vovou purapareverea. Ari ro ira torevoko vovou purapareve, ira oisi raga vo vovou purapareverea. Ora ro ira airerei vovouvira toupareve, eera ita oisi raga airerei vovouvira toupareverea.”

¹² \diamond Jisas oiso puraroerao, “*Uvu iraori! Ikau-vira poura virovere rara oirara rutu vo voriroaro vatesa katakataivira, vo vovouro voriaro uvuiaro oara oisoa purapaise.*

¹³ Uvare ragai raga-a, Irapatoa rutu ora Ovoiokutoa rutu. Ora ragai raga-a, Avaioto ora Utupatoa rutu. Ora ragai raga-a, orekerovu rutu Vituarto ora Opesiaro.”

¹⁴ \diamond Voeao oea varoara oaive sisupaise oea uvuipaai roru iraopaise. Vo uvare voeaa-a evoea oea uvuipaai ra aio oupaave vo evao iava Tootoopa Ova. Ora oea uvuipaai ra rei urui iava vo rataoro-ia koataaye.

¹⁵ Ari voeao oea kaakau kare vo pitupituaro purapaiseira, ora voeao oea kavokavo purapaiseira, ora voeao oea otopa pitupituro purapaiseira, ora oirara upopaiseira, ora tokarasipa kuuvuto vuurapa vaisi purapaiseira, ora kuuvu vovoupa ruipapaaveira va sirova utupasa, oea rutu-a evoea oea rei uruipa ratau toupaiverea Pauto vo uruiaro.

¹⁶ “*Ragai-a Jisas ragoa purapurapato ensel aru-avora visii iare. Oa iava visiipa vo reo vao sipo-*

\diamond **22:12:** Ais 40:10; Jer 17:10 \diamond **22:14:** Pro 11:13-31

porevora visii lotupa uvururo. Ari ita, uvare ragai-a Ikoto Devit aaotoaaro. Ora vo osa ragai-a, o aaviiko aviva iria sisikorevira roropaeveira.” Osa oiso puraroepa Jisas.

¹⁷ Tugoropato Uraurato vaiterei ora Sipsip Kakae vatuavaaro aiterea oiso purasiei, “Uriota!” Ra ro ira vo reo eva uvureve ira tapo ita uvui iraoparoi ra oisi raga ita puraro oiso, “Uriota!” Osa iava ro ira uuko regaparo, ira uvuipa ra urioro. Ora ro ira ita ukaio ruipaparo, ira uvuipa ra urioro uukoa Tootoopa ousa oa oiso toupai, Vate raga siraoa Pauto vaaro.

Ovoiopa Reo Vao-ia

¹⁸ ♫ Ragai-a vao Jon goru reo rutu vate iraopaavoi oirara rutupa voeao oea Pauto vo reoaro uvupaiseira vo vukuo iava. Vosa irai oiratoa vai vo reo siguvareve oreoi raga tapo vo reova vao-ia, oire uva vara rutu-a evara vuriara oarare Pauto oiso reoroepa vo vukuo-ia, rera Pauto orekerovu takutakuvureverea rerapa eera oirato. Ra vara iavirava vurivira rutu siitoka iraoparo.

¹⁹ Ora vosa irai oreoroi verareve vo vuku iava vao, Pauto ira ita taru oisi verareve. Ra viapau oiso aio ouro vo evao iava Tootoopa Ova. Ora viapau oiso vao-ia rei urui tapo toupareverea ouruia iava vo vukuo oiso purapai.

²⁰ ♫Oire uva Jisas oiso puraroi, “*Oiraopavira rutu, ikauvira urioravere taru.*” Ira-a ro ira varao rutu iava sipoiporevora oara vo vukuo-ia toupai. Ari ita, Turaro Jisas uriou!

◊ **22:18:** Pro 30:5-6; Diu 4:2; Re 15:6 ◊ **22:20:** Re 1:2; 2 Ti 4:8;
Ro 16:20; 2 Te 3:18

21 Vereopa vovou Turaro Jisas vaaro uvuipai
ra visii rutu tapo toupaiverea visii tauvapasa
vokiara rutu-ia. Ovoiei.

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb